

DZIENNIK NARODOWY

Biuletyn z Mizerowa Górnego

Fantazje i prawdy o wyborach gromadzkich

Od kilku dni płyną biuletyny o wyborach gromadzkich. W komunikatach agencji półoficjalnych zwycięża naturalnie Ozon, albo co najmniej „bezpartyjni rządowcy”. Przedstawiciele opozycji zajmują tam skromne pozycje na miejscach szarych z niewielkimi ilościami mandatów.

Tak widocznie wypada z rachunku i taktyki, aby w przeddzień wielkiej niedzieli wyborczej rozchodzili się po kraju owe zwycięskie biuletyny, pełne fanfar i fanfaronady. Dla zastrzeżenia ciekawości powszechnej i dla podniesienia sere kandydatów ozonowych.

Od czasu do czasu w ten nastój zwycięsko-biuletynowy wpa dają takie informacje, jak np. o wielkim sukcesie ludowców w powiecie wieluńskim, albo narodowców w powiecie łódzkim, co odpowiada rzeczywistości prawdziwej a co budzi oczywiście zamieszanie w opinii i mnoży pytania:

— Kto właściwie wygrywa w wyborach gromadzkich? Jakie jest oblicze polityczne wsi?

Możnaby odpowiedzieć krótko, że na wsi istotnie jest dużo ozonu, tego daru niebios, za którym wszyscy przepadamy, chociaż nie jest on wcale umundurowany. Niema tam natomiast O. Z. N., który w gwarze przywykliśmy nazywać Ozonem przez duże O. Niema go na wsi napewno w

tych ilościach, jakimi tak hojnie szafują biuletyny wyborcze agencji półoficjalnych.

Należy sobie przedewszystkiem uzmysłować, co to jest gromada i jak się odbywają wybory gromadzkie. Ludzie, znający wieś z okien wagonu albo błyszczącej limuzyny mogą przy stoliku kawiarńianym sądzić, że w gromadzie wiejskiej wrą bez przerwy

polityczne namietności, że toczą się tam ciągłe walki partyjne, najczęściej (to potrzebne jest dla efektu) przy użyciu kolów i kłonic.

Gdy tak jest nieomal stale, to cóż dzieć się musi w gromadzie chłopskiej podczas wyborów, i to do rady gromadzkiej?

Otóż niema nie bardziej fałszywego, jak taki właśnie obraz. Setki, tysiące gromad w Polsce liczą poniżej 500 mieszkańców, na co składa się zaledwie kilkadziesiąt rodzin. Więc jakież ci ludzie, znający się od dziecka i wzrosli razem, często spokrewnieni, pracujący w pocie czoła na podatki i własne wyżywienie, mają się wzajemnie zwalczać w bojach partyjnych?

Przecież chodzi tu tylko o radę gromadzką, o mostki, o drogi „polskie”, o rowy i przykopy.

Są oczywiście i gromady większe, dochodzące do 2000 a nawet i więcej mieszkańców, co już pociąga za sobą inne przejawy życia publicznego i prowadzi do działania różnych prądów politycznych.

W wielu, bardzo wielu gromadach zgłaszane są zatem monolity wyborcze do rad gromadzkich. Odbywa się to w ten sposób, że po rozpisanu wyborów zjeżdża do gromady powiatowy albo gminny działacz polityczno-społeczny, znany osobiście gospodarzom, i odbywa z nimi naradę, kogo postawić na liście kandydatów.

Dalszy ciąg na str. 2 ej.

Nauczyciele ozonowi mają rozbić istniejące organizacje

Akcja ozonowa wśród inteligencji zawodowej występuje codziennie w nowym projekcie. Jak donosi agencja Społeczno Informacyjna (ASI), powstać ma wkrótce nowy zespół nauczycieli. Werbowani doń być mają nauczyciele niezrzeszeni, oraz ci, którzyby się zdecydowali na opanowanie istniejących zrzeszeń nauczycielskich, a więc Narodowo-

Chrześcijańskie Stow. Nauczycieli i Z.N.P.

Misję tworzenia nowego zespołu powierzono senatorowi Giżyckiemu, dyrektorowi jednego z gimnazjów stołecznych.

W sferach nauczycielskich wywołano to żywe poruszenie i traktowane jest jako wyraźny atak na istniejące zrzeszenia nauczycielskie.

Tajemnicze przygotowania do ofensywy gen. Franco

LIBONA. 15.12. Hiszpańskie władze powstające otaczają wielką tajemnicą przygotowania do mającej się wkrótce rozpocząć wielkiej ofensywy.

Granica hiszpańsko - portugalska zamknięta jest od 7 grudnia i przekraczać ją mogą jedynie osoby, zaopatrzone w paszporty dy-

plomacyjne.

Hiszpańskie dzienniki powstające nie dochodzą już od dłuższego czasu do Portugalii.

25 Niemców i 4 Litwinów w sejmiku kłajpedzkim

KOWNO. 15.12. Według nieoficjalnych obliczeń podczas niedzielnych wyborów do sejmiku kłajpedzkiego Niemcy uzyskali 87,1 procent głosów, zaś Litwini 12,3 proc.

W nowym sejmiku Niemcy mają otrzymać 25 mandatów, zaś Litwini 4. (Poprzednio było 24 Niemców i 5 Litwinów).

W tym sejmiku Niemcy mają otrzymać 25 mandatów, zaś Litwini 4. (Poprzednio było 24 Niemców i 5 Litwinów).

Z zachodu na wschód przez Polskę

Zadowolenie francuskie na drucie z Moskwy

Korespondent „Le Temps” z Moskwy podaje na temat ostatniej fazy stosunków polsko - sowieckich garść informacji.

Niema żadnych szczegółowych wiadomości o przebiegu rokowań pomiędzy Sowiecami a Polską o rozwoju stosunków handlowych, jako równoległym do polepszenia stosunków politycznych w myśl ostatniej deklaracji polsko - sowieckiej.

W każdym razie są widoczne znaki tej poprawy: ekspres międzynarodowy Kijów — Szepletówka — Zdobunowo, skasowany przed pół rokiem przez władze sowieckie po tajemniczych zajściach (wagony so wieckie ogarnął pożar) przywrócono.

Bardziej doniosłem od rozwoju wymiany handlowej staje się zagadnienie wzajemnych ułatwień tranzytowych. Polska mogłaby, jak zda je się, uzyskać ułatwienia dla tranzytu swoich towarów na Bliski Wschód. Mogłaby też, być może, mieć nadzieję, że do Gdyni będzie skierowana część wywozu rosyjskie-

go, idącego morzem przez Leninię, co byłoby również i dla ZSRR z korzyścią.

W dziedzinie politycznej z wielkim zadowoleniem przyjęto w Moskwie oznaki odprężenia w stosunkach między Warszawą i Kownem. Stosunki ZSRR z Litwą były zawsze dobre. A, jak podkreślają w Moskwie, Sowiety pomimo to zawsze zachowywały się bezstronnie w obliczu litewskich postulatów co do Wilna.

W swoim czasie — jak pisze „Le Temps” — Sowiety nawet radziły Litwie, aby położyła kres nienormalnej sytuacji, wywołanej przez brak stosunków dyplomatycznych z Polską.

„Oczywistem jest, że polepszenie stosunków między Polską a Sowiecami z jednej strony, a Polską i Litwą z drugiej, wpływa dodatnio na stanowisko innych państw bałtyckich, Estonii i Łotwy, z którymi Sowiety nigdy nie były w tak zażyłych stosunkach jak z Litwą.”

O wystąpieniach Ukraińców w

Polsce — jak zwraca uwagę „Le Temps” — prasa sowiecka nie daje żadnych komentarzy. Bardzo prawdopodobne, gdyby nie obecny stan stosunków polsko - sowieckich, bez komentarzy na ten temat nie obyłoby się.

Jedynie Niemcy są oskarżane — donosi korespondent moskiewski „Le Temps” — o zamiary wobec Ukrainy sowieckiej. Co się tyczy Polski, to ona jedyna ze wszystkich państw utrzymała konsulat w Kijowie i niema mowy o tem, aby go skasowano.

Od początku kryzysu czeskosłowackiego obywatele sowieccy zwracali uwagę cudzoziemcom, niejednokrotnie nie dającym temu wiary, że rząd sowiecki miał rację, przeprowadzając bezlitosną „czystkę” żywiołów nacjonalistycznych ukraińskich i białoruskich, oskarżanych o separatyzm i zdradę.

Od tego czasu czujność trwa, ale rząd ZSRR jest spokojny co do nastroszenia ludności tych dwóch repu-

blik sowieckich i nie słyszy się już nic o spiskach nacjonalistycznych. W 20-tą rocznicę ewakuacji armii niemieckiej z Ukrainy przypomniano obszerne ludności o „okrucieństwach inwazji niemieckiej” i „systematycznym rabunku, dokonanym przez zdobywców, którzy szukali na Ukrainie śpiączki”.

Tak, jak wszędzie, władze sowieckie również i na Ukrainie i Białej Rusi — kończy korespondent — wzmogły przeszkolenie wojskowej ludności cywilnej, organizując ćwiczenia biernej obrony przeciwlotniczej, zaciągając do Czerwonego Krzyża oddziały dziewcząt itp. Przy tej całej akcji niema jednak zupełnie mowy o kampanji antyseparatystycznej, jak to donosiły niektóre źródła zagraniczne.

Z całej korespondencji „Le Temps” a przebiega wyraźnie zadowolenie z nowej fazy stosunków polsko - sowieckich, jako utrwalającej stabilizację stosunków na wschodzie Europy.

ZMIENIŁ SIĘ stanowczo nastrój Paryża i Londynu. Ostatnie dwie mowy premiera Chamberlaina zostały całkowicie wrażliwe jego niefortunnej odpowiedzi na zapytanie posła Morgana. W tej chwili jest rzecz jasna, iż Anglia dalsza jest niż kiedykolwiek od przyzwolenia na załatwienie kolonialnych rewindykacji włoskich kosztem swego sojusznika francuskiego.

Jeszcze wyraźniej zmienił się nastrój we Francji. Antyfrancuskie demonstracje włoskie oddały Francji olbrzymią usługę: wywołały powszechne otrzeźwienie. Ostatnie oświadczenie min. Bonneta na Komisji Spraw Zagranicznych Izby nie może pozostawiać ani cienia wątpliwości co do stanowiska Francji w sprawie jej posiadłości, gdyby ktoś chciał kiedykolwiek żywić jakieś wątpliwości. Posiadłości tych Francja będzie broniła!

Nie wątpliwy ani na chwilę, iż to, czemu dano wyraz obecnie w Londynie i w Paryżu dać powinno do myślenia i w Rzymie. Nie cheemy zresztą wcale przesądzać przyszłości ani bawić się w prorocтва, ale to można powiedzieć, że Tunis nie będzie ani drugą Austrią, ani Sudekami. To dzisiaj wydaje się rzeczą pewną.

Drutowany dzban
Porzućmy fikcję w obliczu ciężkich dni
(Patrz artykuł wstępny na str.3)

Audjencje na Zamku

Prezydent R.P. przyjął dn. 15 b. m. kolejno wice-marszałka Sejmiku Jedynaka, szefa Ozonu p. gen. Skwarczyńskiego, delegację broni pancernych z gen. Kozieckim na czele, która wreczyła odznakę pamiątkową broni pancernych i delegację Instytutu badania najnowszej historii Polski w osobach: Kazimierza Switalskiego i ppłk. Lipińskiego, którzy wreczyli komplet dzieł Marszałka Piłsudskiego.

Laureaci Poznania Podział 5000 zł.

Komitet nagrody artystyczno-literackiej m. Poznania im. J. Kasprowicza, postanowił podzielić nagrodę w dziedzinie literackim w następujący sposób:

Na wydanie utworów Wojciecha Baka przeznaczyć 1.000 zł., na wydanie prac z zakresu literatury — 1.000 zł.

Zrzeszeniu zw. artystyczno - literackiego na wydanie rocznika literacko - art. poznańskiego przyznano 1.500 zł.

Stypendja po 500 zł. otrzymali H. Michalski, Janusz Dybowski i M. Suchocki.

W dziedzinie artystycznej, nagrodę przyznano prof. Wiktorowi Gosieckiemu.

Będzie „zlikwidowany” ukraiński komisarz oświaty

MOSKWA. 15.12. Ludowy komisarz oświaty Ukrainy Chomienko, jest od pewnego czasu przedmiotem ataków prasowych za zbyt powolne likwidowanie rezultatów szkolenictwa w dziedzinie oświaty.

Należy przypuszczać, że Chomienko zostanie wkrótce usunięty z zajmowanego stanowiska. Działalność Chomienki była poddana ostrej krytyce jeszcze na pierwszej sesji nadzwyczajnej rady republiki ukraińskiej.

Piwo miejscowe orzeźwia, kuruje, krzepi

Biuletyn z Mizerowa Górnego

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Stawiani są naturalnie naj-
światlejsi chłopi, obrotni, świado-
mi swoich praw i obowiązków,
biorący udział w życiu publicznem.

Na listach kandydackich zbie-
rane są podpisy wyborców danej
gromady. Jeśli dochodzi do
skutku mono-lista, to zbierana
jest jak największa ilość podpi-
sów, aby już nie można było zgło-
sić drugiej listy. W myśl ordyna-
cji już 10 wyborców może zgło-
sić listę kandydatów do rady gro-
madzkiej, ale znane są wypadki,
że ilość podpisów obejmuje nie-
mal wszystkich wyborców w gro-
madzie.

No i mono-lista staje się pew-
na, odbywają się wybory bez wy-
borów, żadna inna lista nie może
już być zgłoszona. Tu bowiem
działa art. 23-ci ordynacji wy-
borczej do rad gromadzkiej, któ-
ry postanawia, że wyborca nie
może cofnąć swojego podpisu, że
takie cofnięcie nie liczy się i że
zgłoszenie nadal jest ważne.

To jest może jedna z najważ-
niejszych przyczyn tak wielkiej
ilości mono-list w gromadach.
Jest to w zasadzie zjawisko do-
datnie, wymaga ono tylko wiel-
kiej sprawności organizacyjnej
ugrupowań politycznych, biorą-
cych udział w akcji wyborczej
na wsi.

Mógłby ktoś pomyśleć, że to
właśnie Ozon posiada sieć orga-
nizacyjną po wsiach i że właśnie
dlatego „zwycięża” w wyborach
gromadzkiej.

Niemna nie bardziej dalekiego
od prawdy. Organizacje ozonowe
na wsi nie istnieją. Ale jest w
każdym powiecie inspektor sa-
morządowy, jest instruktor rol-
ny, w gminie jest wójt i pisarz
gminny, w gromadzie sołtys. Bii-
rokracja samorządowa ma tu
główny głos i rozwija działal-
ność wyborczą nie pod firmą po-
lityczną - partyjną, ale przybie-
ra na siebie rolę przyjaciela i do-
radcy, ułatwia pokonanie trudno-
ści płynących z zawliwych posta-
nowień ordynacji wyborczej.

Zjeżdża zatem taki inspektor,
instruktor albo pisarz do gro-
mady, nie wspomina ani jednym
słowem o Ozonie i układa z chło-
pami (przyjacieli i doradca!) li-

stę kandydatów na radnych gro-
madzkiej. Idą na nią nazwiska
chłopów oświeconych, należących
do opozycyjnego ruchu politycz-
nego, narówni z chłopami, któ-
rzy trzymają się zdala od walk
politycznych. Żadne szyskany, to
przyznać trzeba, nie są tu robo-
ne przez biurokrację samorzą-
dową.

Powstaje mono-lista pod ha-
słem bezpartyjności i apolitycz-
ności w pracy gromadzkiej, a po
wyborach bez wyborów idzie na
kraj cały biuletyn z jakiegoś Mi-
zerowa Górnego, donoszący o
wielkim zwycięstwie wyborczem
Ozonu.

Niektórzy biurokraci samorzą-
dowi nie chcą narazić siebie na
ośmieszenie, więc meldują o zwy-
cięstwie „bezpartyjnych prorzą-
dowców”.

Jakież to jest miłe, prawie
czarujące powiedzonko. Nasz sło-

wnik polityczny bogaci się zno-
wu o nową zdobycz językową,
rząd zyskuje nową odmianę zwo-
lenników, a kraj nowy rodzaj o-
bywateli.

Oj chłopie, chłopie, gdybyście
tak szybko i „dokumentnie” wie-
dzieli, co z wami różni ludzie
wyprawiają. Dawniej nazywano
was „cesarskimi”, dzisiaj „bez-
partyjnymi prorządowcami”.
Ale wy i to wytrzymacie.

Podobnie, ale nieco inaczej pod
względem politycznym wygląda
sytuacja w tych gromadach,
gdzie docierają i działają ugro-
powiania polityczne. Tam działa-
cze stronnictw wyrećcają biuro-
krację samorządową w jej „przy-
jacielskich” czynnościach wybor-
czych.

Wtedy nadchodzą doniesienia
o sukcesach list opozycyjnych.
Doniesienia rzetelne. (=)

Służba w wojsku

zaliczona bezrobotnym do okresu pracy

Zasilki ustawowe z tytułu zabez-
pieczenia na wypadek bezrobocia otr-
zymują tylko ci bezrobotni robotni-
cy, którzy w ciągu ostatniego roku
przepracowali co najmniej okres
26 tygodni.

W 1938 r. wielu robotników ode-
rwało się od warsztatów pracy i zna-
lazło się w szeregach armji i w od-
działach obrony narodowej, aby wal-
czyć o połączenie z Macierzą pra-
starej piastowskiej ziemi Śląska Za-
olziańskiego. Robotnicy ci stracili o-

kres pracy, niezbędny do uzyskania
prawa do zasilków. Celem przyścia
z pomocą tym bezrobotnym, mini-
ster Opieki Społecznej zarządził, aby
okres, spędzony w oddziałach wojs-
kowych i oddziałach obrony naró-
dowej zaliczyć bezrobotnym do o-
kresu pracy. Zarządzenia umożli-
wiający wymienionym robotnikom
otrzymanie zasiłku, zostały przed
kilkoma dniami wydane przez dyre-
ktora Funduszu Pracy.

Premja dla rządu w Jugosławji przy podziale mandatów

BIAŁOGROD. 15.12. Agencja A-
wala donosi, iż według dotychczas-
sowych danych lista, na której fi-
gurował premier Stojadinowicz, be-
dzie posiadała 304 mandaty w no-
wej Izbie. Lista Maczka - 68.

Podział taki, sprzeczny zupeł-
nie z liczbą otrzymanych głosów,
gdyż stronnictwo p. Stojadinowicza
otrzymało 52 proc. głosów, a Macz-
ka - 48 proc. głosów, opiera się
na przepisie jugosłowiańskiej ordy-

Nad Wisłą, Sanem i w Huszcie o Rusi Podkarpackiej

Związek Ukraińców w Warszawie u-
rządził herbatkę, na której p. Hołod-
na wygłosiła odczyt o historycznej
roli Rusi Podkarpackiej, znaczeniu
jej życia etnograficznego oraz o roz-
woju literatury i intelektualnego ży-
cia Rusi Podkarpackiej.

Prelegentka cytowała liczne głosy
prasy angielskiej, francuskiej, niemie-
ckiej, holenderskiej.

Ukraińcy w Przemyślu przystąpili

do wydawania nowego dwutygodni-
ka p. t. „Ziemia Nadsańska” pod red-
cją mgr. Juliana Kosiuka.

Ostatnio bawilo w Huszcie na
sił Podkarpackiej 25 dziennikarzy
granicznych.

Najwięcej było Niemców, bo aż
Pozatem było 4 angielskich, 3-ch
niemieckich, 2-ch włoskich, 1 amery-
kański, 2-ch francuski i 1 szwajcarski
dziennikarz.

Sen. Hempel na czele Komitetu wykonawczego „Zarzewia”

Dnia 14 b. m. odbyło się plenaryjne
zebranie nowego zarządu „Zarzewia”
w obecności prezesa poprzedniego za-
rządu, dr. Helczyńskiego.

Na posiedzeniu ukonstytuował się
komitet wykonawczy i przyjął w
nast. składzie: prezes senator Hempel,
wiceprezesi - dyr. Remer i dr. Ste-
belski, sekretarz - Domański, zastępc-
ca - Koreywo, skarbnik - Sieben-
eichen, zastępcą - Brodziński, człon-
kowie komitetu wykonawczego -
Gnońska, dyr. Jarocki, Kosobudzki,
Laskowski, dyr. Sasorski, mec. Supiń-
ski.

Powołano nadto sekcje: historyczną

(Stebelski, Gnońska, Zachert);
spraw Małopolski Wschodniej (Ja-
cki, Lisowski, Ryziński); samopomo-
cową (Laskowski); towarzyską (Su-
lingerówna); weryfikacyjną (Hem-
pelski, Prymon); wydawniczą „Zar-
zewia” (Sasorski, Supiński, Kosobo-
dzki); organizacyjną (Hempel).

Przyjął także na czele stanął
wicepremier Komitetu wykonawczego
Kosiński, ukonstytuując się w mie-
siącu styczniu 1939 r.

NA WIDOWNY

Dn. 16 b. m. o godz. 10-tej ran-
o odbędzie się doroczny zjazd zarze-
wian w katedrze św. Jana uroczyste
bożeństwo żałobne za spokój dusz
ś. p. Gabryela Narutowicza, pier-
wszego prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezjer gen. Składkowski przy-
jął dn. 15 b. m. delegację Mało-
polskiego Zw. Osadników w Osa-
dach: prezesa Stanisława Sapyty
wiceprezesów Andrzeja Witosa i
Wojciecha Kołodzieja. Delegacja przed-
stawiła premierowi rezolucję zija-
du, który odbył się w Lwowie.

Zamiast życzeń świątecznych i no-
worożnych, oraz podziękowań za-
nie, premier Składkowski przezna-
czył zł. 200 na fundusz akcji po-
mocy zimowej bezrobotnym.

Dn. 15 b. m. rewizytował marszał-
ka Sejmu Makowskiego gen. Kaz-
imierz Sosnkowski.

Marszałek Sejmu Makowski przy-
jął dn. 15 b. m. delegację zrzesze-
nia sędziów i prokuratorów R.P.
z p. Fleszyńskim na czele.

Min. Świętosławski w drodze po-
wrotnej z Helsinek wyjechał dn.
15 b. m. z Tallina do Warszawy.

Delegacja prawników niemieckich
z dr. Bumke na czele złożyła dn.
15 b. m. wizyty ministrowi Gra-
bowskiemu, pierwszemu prezesowi
NTA, dr. Helczyńskiemu i prezesowi
Sądu Najwyższego Sieradzkowskiemu.

Posel szwedzki de Lagerberg wy-
jechał z Warszawy. Zastępuje go w
charakterze charge d'affaires 1-szy
sekretarz poselstwa, p. S. Graf-
stroem.

Zbiórka na F.O.M.

Stan zbiórki na Fundusz Obrony
Morskiej na dzień 14 b. m. wynosił
się w kwocie zł. 7.813.751,99, a wraz
ze zbiórką korpusu oficerskiego i pod-
oficerskiego armji i floty kapitał wyni-
osił zł. 10.453.318,53.

Po potrąceniu kosztów budowy o-
krętu podwodnego „Orzeł” na budowę
ścigacza pozostaje zł. 2.258.318,53.

Piętnasta promocja podchorążych - saperów

Szkoła podchorążych saperów ob-
chodziła dn. 14 b. m. w Warszawie
uroczystość 15-tej promocji oficerskiej
absolwentów szkoły.

Na uroczystości obecny był i odebrał
defiladę gen. Dąbkowski, w asyście
gen. Krok - Paszkowski.

Gubernator i chłopie Pod zas strajku w Meksyku

MEKSYK. 15.12. Gubernator sta-
nu Vera Cruz został wczoraj ra-
niony przez strajkujących chłopów
w chwili gdy chciał się osobieście
zająć o przebiegami rozpoczętego
we wtorek strajku.

Strajkujący uniemożliwiają dosta-
wę transportów żywnościowych do
miasta Vera Cruz, tak, iż daje się
tam już odczuwać brak kukurydzy,
ryżu i jarzyn. Począwszy od dnia
dzisiejszego będzie miasto równie
zopławione mięsą.

Węgry - autonomiści w sejmie praskim

BUDAPESZT. 15.12. Przywódca
Węgrów, pozostałych w Słowacji,
hr. Esterhazy, oświadczył w par-
lamente praskim, iż mniejszość wę-
gierska w Słowacji domaga się ab-

solutnego poszanowania jej praw na
rodowych, tembardziej, iż Węgry w
ciągu 20 lat wspólnie ze Słowakami
walczyli o autonomję Słowacji, któ-

rá obecnie uzyskano.
Mniejszość węgierska omówi te
sprawy nie z rządem praskim, lecz
z rządem słowackim.

Nie wyrećcać warsztatów prywatnych Co ma objąć akcja inwestycyjna rządu w rolnictwie

Na konferencji posłów i senatoró-
w rolników w dn. 14 b. m. min.
Poniatowski wygłosił dłuższe prze-
mówienie o działalności inwestycyj-
nej w zakresie rolnictwa.

M. in. minister oświadczył:
„Doprowadzenie ogółu gospodarstw
wielkich do poziomu zainwestowania
dobrze zorganizowanych warsztatów
z centralnej Polski (kapitał zain-
westowany w tych gospodarstwach
wynosi na hektar ponad 1.100 zł.),
wymagaloby wkładu przeszło 11 mi-
liardów złotych.

W obliczu tak olbrzymich potrzeb
rodzi się w sposób naturalny pytanie,
w jakiej kolejności, w jakim stopniu
i na jakiej drodze należy je zaspaka-
jać.

Sądę, że wskazaniem, uznawanem
w tym zakresie zarówno przez libera-
łów, jak interwencjonistów, jest zasa-
da, iż państwo podejmować powinno
przedewszystkiem te zadania, w któ-
rych nikt inny go nie zastąpi. Tam,
gdzie życie gospodarce może proble-
my rozwiązać samo, zadaniem pań-
stwa jest stwarzać tylko dla tego, ży-
cia ułatwienia i nie kusić się o nie-
możliwe zresztą ze względu na jego
skalę zadanie wyrećcań warsztatów
prywatnych.”

„Jak panom wiadomo z oświadcze-
nia pana wicepremiera, wznowienie
kredytu długoterminowego dla rolni-
ctwa należy do najbliższych zame-
rzeń rządu. Obok sprawy dostarczenia
kredytu stoi przed nami kwestja jego
rozprowadzenia.

Chodził przedewszystkiem o to, by
kredyt ten docierał nie tylko do okre-
ślonnej grupy gospodarstw, lecz do
szerokich mas rolniczych. Bez wzglę-
du jednak na rozwój długotermino-
wego kredytu inwestycyjnego, głów-
ną rolę w zakresie inwestycji prywat-
nych musimy przypisać poprostu wła-
ściwemu ukształtowaniu przychodów
rolnictwa.

Właściwą i główną dziedziną dla

Morderca skazany na dożywotnie więzienie

Przed Sądem Apelacyjnym w
Warszawie znalazła się wczoraj
sprawa ohydnej ojcobójcy z Łodzi
Marjana Baczyńskiego.

Baczyński zawsze okazywał zło-
stą instynkt, w domu często powsta-
wały kłótnie na jego tle. Żywił pre-
tensje do macochy i od wczesnej
młodości bił się z ojcem, rzucił się
na macochę, pił wódkę.

Pewnego dnia, gdy macocha za-
brała mu psociel, pobił i skopał ją.
Ojciec zbił go za to, a wtedy Ba-
czyński wybiegł z domu, upił się,
kupił siekiere i wróciwszy do domu,
napadł na ojca. Uderzony siekiere
w kark, Józef Baczyński padł za-
mroczony na ziemię, a wtedy zbro-
dniarz odciął ojcu siekiere głowę.
Sąd w Łodzi skazał Baczyńskie-
go na bezterminowe więzienie.

W kilku słowach

— Roosevelt zamierza rzekomo w
ciągu przyszłego roku zarządzić bu-
dowę dwóch wielkich okrętów wojen-
nych o wyporności 45.000 ton.
— Admiralita japońska zaprzecza
stanowczo wiadomości o tem, jakoby
trzy japońskie samoloty bombowe ze-
strzelone zostały przez okręty amery-
kańskie i francuskie.

— Dn. 18 b. m. w czasie od godz.
20.15 do 21.15 radio duńskie nada au-
dycję, poświęconą Polsce.

— „Jadraniska Dnevník” organ o-
pozyjny chorwackiej dr. Maczka,
wychodzący w Splicie (Dalmacja), zo-
stał na czas nieograniczony zawieszo-
ny.

— Wiceadmiral Sziozawa, naczelny
dowódca floty japońskiej w Chinach
północnych, został przeniesiony do
sztabu marynarki, a kontradmirał
Konoh, dowódca floty, która posu-
nęła się w górę rzeki Yangtze aż do
Hankou, został przeniesiony do bazy
morskiej w Jokosuko.

— W Ekwadorze zbuntował się w
stolicy Quito garnizon, rząd porozu-
miał się jednak z delegacją, przywró-
cił spokój, a lada dzień nastąpi wy-
bór nowego prezydenta.

— Dwaj wybitni przywódcy opozy-
cji w Syrii padli ofiarą zamachu, nie-
znani sprawcy zadali im ciężkie ra-
ny sztyletami.

— Mążnek ks. Bernard przybył do Lon-
dynu.

— Samolot którym odbywał podróż
z Husztu do Fragi minister rządu
karpatarskiego Rewaj lądował przy-
musowo w pobliżu Zylina. Samolot zo-
stał poważnie uszkodzony. Rewaj i je-
go żona ulegli ogólnemu potłuczeniu.
— W czasie bombardowania Wale-
ncji przez samoloty gen. Franco, tra-
fiony został statek angielski „Stan-
holm”. Mostek statku i pokład zosta-
ły poważnie uszkodzone.

DRUTOWANY DZBAN

Porzucmy fikcję w obliczu ciężkich dni

W wyrażeniu tutaj poglądy, że przebieg wyborów gromadzkich zdaje się świadczą o zwycięstwie idei zjednoczenia narodowego, zacytowany przez „Gazetę Polską” — to podkreśliło przytem — tej opinii, jako pochodzącej z strony, która jest „zdecydowanym przeciwnikiem Obozu zjednoczenia Narodowego”.

Nie godzimy się z tą kwalifikacją. Istotnie, jesteśmy przeciwnikami tego prądu w Ozonie, który na sprawę zjednoczenia wyraża pod kątem widzenia mechanicznym; który uważa, że zjednoczenie może nastąpić tylko przez zanik innych politycznych poglądów na świat i rozpływanie się ich w Ozonie; który — siebie z sobą powiew monopartijną konsekwencji — totalizmu.

Natomiast jesteśmy szczerymi przeciwnikami zjednoczenia — w rozumieniu nie na tępieniu, lecz na harmonizowaniu różnych politycznych poglądów na świat.

Wobec tego — popieramy ten prąd O.Z.N. i tych jego wybitnych przedstawicieli, którzy do takiego właśnie zjednoczenia dążą.

Dlatego jesteśmy zwolennikami drugiego, a przeciwnikami pierwszego prądu?

Temat ten jest przedmiotem rozważań, przeprowadzanych na tych łamach oddawna i stale. Nie widzimy też racji, aby to zagadnienie, dostatecznie, wydaje nam się, wyjaśnione w opinii publicznej, jeszcze raz walcować. Ograniczymy się też do krótkiej konstatacji: prąd pierwszy niesie, naszym zdaniem, złudę siły i złudę konsolidacji; drugi stać się może źródłem prawdziwej konsolidacji i siły.

Ta ocena nietylko nie jest dewaluowana przez czas, ale czas dodaje się ją coraz bardziej aktualizować i potwierdzać.

Bo czasy idą ciężkie. Burze, przechodzące nad Europą, nie rozpyłyły się. One trwają dalej. I kto wie, czy centrum nowego cyklonu nie stanie się ponownie środkowa Europa. Oprócz się jego siły może tylko naród naprawdę, rzetelnie skonsolidowany. Nie dokonana zaś tego naród zglizszaltowany.

Przemawia za tym nietylko rozsądek, ale i czynnik tak niezawodny, jakim jest samozachowawczy instynkt społeczny. On w chwilach trudnych kieruje krokami szerokich mas najtrafniej. I dlatego też warto wsłuchiwać się w dźwięk tych kroków.

Staraliśmy się to zrobić, oceniając wybory gromadzkie. I wydało nam się, że przebieg tych wyborów świadczy właśnie o tym, że również instynkt społeczny opowiada się za tym drugim prądem.

Duża liczba „monolist”, która przeszła w szeregu gromad, nie jest bynajmniej symbolem monopartiji. Albowiem przedstawiciele różnych ugrupowań, którzy na tych wspólnych listach się znaleźli, bynajmniej nie wyrzekli się swych przekonań. Nie uznali ich za przeszkodę do zjednocze-

nia; raczej za warunek, który z tego zjednoczenia może uczynić prawdziwie twórcze zjawisko.

Czyżby „Gazeta Polska”, cytując nasz pogląd, który tę właśnie myśl wyrażał, stwierdzała przez to, że się z nim solidaryzuje?

Byłoby to w każdym razie wyrażeniem logicznych konsekwencji nietylko z tego, co się dzieje na dalekich terenach: międzynarodowym i naszej prowincji, ale i z tego, co się dzieje na terenie bliskim Ozonowi, w Sejmie.

Bo przecież Sejm powstał pod

znakiem pierwszego, monopartyjnego prądu. I cóż tam obecnie się dzieje? Gdy „monolista” staje w obliczu określonego konkretnego zagadnienia, rozpada się on na różne odłamy myśli. Tak było przy zagadnieniu inwestycyjnym. Tak będzie niewątpliwie i przy innych konkretnych zagadnieniach, do których parlament będzie musiał się dostosować.

Monolit okazuje się fikcją, tworem wyobraźni. Sztuczna jedność pod działaniem życia rozpada się w okrucy wielości. A już sam fakt, że dzieje się to w

trybie rozpadu i w nieuniknionej, przy podtrzymywaniu monolitarnej fikcji, atmosferze konfliktu, sprawia, że jest to mało twórcze zjawisko.

I dlatego nie dziwilibyśmy się zbyt, gdyby również w „Gazecie Polskiej” uznano, że zamiast drutować dyscypliną rozpadający się dzban i wstydliwie przemilczać jego rysy, lepiej spojrzeć prawdzie prosto w oczy i powiedzieć sobie: regułą jest wielość; z nią trzeba się pogodzić i z niej dopiero jedność tworzyć.

M. K.

Ulotki z mapą na Zaolziu Wojewoda Grażyński w Cieszynie

Prasa śląska donosi, że w ostatnich dniach Śląsk Zaolziański zarzucający jest ulotkami o treści antypaństwowej.

Ulotki te pisane są w języku niemieckim, ukraińskim lub czeskim. Nieznani ludzie rozrzucają takie ulotki na drogach z samochodów.

Ulotki zawierają m. in. fantastyczną mapkę granic Polski w myśl postulatów germańsko-ukraińskich.

Do Cieszyna udał się na konferencję z miejscowymi władzami wojewoda Grażyński.

Nowy wikariusz w djecezji łomżyńskiej

Ks. biskup Stanisław Kostka Łukomski, ordynariusz djecezji łomżyńskiej mianował ks. biskupa suffragana Tadeusza Zakrzewskiego wikariuszem generalnym i asystentem kościelnym Djece. Instytutu Akcji Katolickiej w Łomży.

Zastępcą wikariusza generalnego został ks. prał. Franciszek Wądołowski.

Coraz gorzej Sytuacja Polaków w Niemczech

Konferencja kierowników dzielnic Związku Polaków w Niemczech, która odbyła się w Berlinie w dniu 9 b. m. omówiła położenie prawne ludności polskiej w Niemczech. Stwierdzono dalsze pogarszanie się sytuacji ludności polskiej w III Rzeszy.

Konferencja stwierdziła również, że odczuwa się wzmaganie nastrojów antypolskich wskutek akcji prowadzonej przez Związek Niemieckiego Wschodu (Bund Deutscher Osten).

W ten sposób okazuje się, że utrudnienia, na jakie napotyka ludność polska w Niemczech wpływają nietylko z ogólnej sytuacji prawnej, lecz również i to w poważnym stopniu są wynikiem zorganizowanej i planowej akcji, mającej na celu wytworzenie w społeczeństwie niemieckim nastrojów antypolskich, co najsilniej uderza w półtora miljonową ludność polską.

Niema zmian w granicach djecezji

Ukazała się w piśmie wiadomości jakoby w najbliższym czasie miały nastąpić poważne zmiany w granicach djecezji sandomierskiej, oraz czterech innych sąsiednich djecezji.

Z miarodajnych sfer kościelnych donoszą, że żadne projekty nowych rozgraniczeń djecezji nie mogą być podejmowane bez upoważnienia Stożki Apostolskiej oraz porozumienia z rządem Polski.

Kwitną maliny po raz drugi

Mimo podmuchów zimy obrodziły w tym roku poraż drugi maliny w ogrodzie p. Pawłowskiego w Dobryniu.

Śniujące do Vaterlandu

Z Berlina donosi „Wieczór Warszawski”:

„Pracujący zagranicą w domach przywrotnych obywateli niemieccy mają być odwołani do Rzeszy. Ponieważ ostatnio w całych Niemczech brak śniujących, wydano to zarządzenie. Ogółem wchodził w rachubę około 14.000 dzieł niemieckich pracujących zagranicą”.

„Hamlet” na indeksie Niebezpieczny dla Japończyków

Pierwszy dramat Szekspira, przetłumaczony na japoński, „Hamlet”, wystawiany dotychczas w całej Japonii bez przeszkód i z wielkim powodzeniem — został w tych dniach zdjęty z afisza teatru w Osaka — na specjalne żądanie władz policyjnych.

Polcja w Osaka uznała, iż przedstawienie stosunków na dworze królewskim obraża moralność publiczności, a ponadto „Hamlet” zawiera dużo „niebezpiecznych myśli”.

Nawał listów i podań o emigracji ludności żydowskiej

Od dłuższego czasu Ministerstwo Spraw Zagranicznych zasypany jest listami i podaniami Żydów, pragnących wyemigrować z Polski. Zgłoszenia te nie mogą być załatwiane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, lecz powinny być skierowane bądź to do syndykatu emigracyjnego, bądź to do żydowskich organizacji społecznych, uprawnionych do udzielania informacji i porad emigracyjnych.

Pozatem Ministerstwo Spraw Za-

granicznych otrzymuje zarówno od żydowskich organizacji zajmujących się sprawą emigracji jak i od poszczególnych jednostek żydowskich liczne memorjały i projekty, dotyczące organizacyjnej i finansowej strony tego zagadnienia.

Projekty te, zawierające niejednokrotnie trafne i celowe sugestje nie mogą być przedmiotem indywidualnych odpowiedzi. Uwagi i sugestje zawarte w tych memerialach

i świadczące o żywym zainteresowaniu społeczeństwa żydowskiego problemem emigracji będą jednak należycie uwzględnione w momencie, kiedy drogą wysiłku zarówno rządu polskiego, jak i społeczeństwa żydowskiego przezwycięzone zostaną przeszkody, utrudniające wznowienie ruchów migracyjnych w rozmiarach odpowiadających potrzebom państwa i samej ludności żydowskiej.

W świetle prasy

Prawda o wyborach gromadzkich

W „Głosie Lubelskim” zwracają uwagę, że ostatnio jedna z sanacyjnych agencji:

„rozpowszechnia wiadomości o wyborach gromadzkich, które nie wspólnego nie mają z listowym stanem rzeczy. Wygrał wybory rzekomo O.Z.N., a tymczasem nie podobnego. W bardzo wielu miejscowościach wybory odbyły się apolitycznie, to znaczy, że wiesz na ogółem zebraniu ustalili zbiorowo jedną jedyną listę kandydatów i jest fikcją zaliczać te mandaty na rzecz Ozonu, bo przygniatająca większość radnych gromadzkich, którzy z tych list wyszli nie w ogóle wspólnego z Ozonek nie ma.”

Trzeba przytem stwierdzić, że Ozonek jako taki rzadko gdzie w ogóle przy wyborach wystąpił i że w terenie w ogóle go nie widać.”

Karkołomne sztuczki

Na tenże temat pisze „Kurier Poznański”:

„Prasa sanacyjna skonsternowana wynikami wyborów w 11 miastach Pomorza w dniu 4 grudnia, w dalszym ciągu uprawia karkołomne wręcz sztuczki matematyczne, by „powiększyć” liczbę mandatów, uzyskanych przez „Ozon”.

Hurtem

Temat widocznie jest bardzo aktualny, bo pisze o nim i „Warszawski Dziennik Narodowy”, oświadcza, że:

„Nieprawdopodobnie bezsensowne informacje fabrykowane są w ten sposób, że zalicza się w nich wszystkich radnych gromadzkich, którzy wyszli z t. zw. mono-list wyborczych, czyli z list wspólnych, hurtem do Ozonu”.

Co to jest pojedynczy?

Urzędowy organ Ozonu „Gazeta Polska” wiadomości o jedynej liście, na której zasadzie powoływani są bez głosowania radni gromadscy, tam, gdzie dochodzi do porozumienia, podaje p. t.

„W wyborach gromadzkich zwyciężą koncepcja list pojedynczych”.

Należałoby wyjaśnić, co to znaczy po polsku lista pojedyncza, bo, zdaje się, że wcale nie to, co ma na myśli „Gazeta Polska”. List podwójnych przecież nie było!

Plebiscytu nie było

Profesor Jan Gwiazdomorski na łamach „Czasu” pisze:

„Na pytanie czy głosowanie z d. 6 listopada 1938 r. było plebiscytem odpowiedzieć trzeba stanowczo przecząco. Do

prowadziło ono tylko na drodze, wskazanej przez obowiązujące przepisy, do określenia przez społeczeństwo osobowego składu niższej Izby parlamentu. Innego znaczenia nie należy z nim łączyć. Obrazem nastrojów i poglądów politycznych społeczeństwa będą dopiero nadchodzące wybory samorządowe”.

Złoty czy „Wendówka”

Na to zapytanie odpowiada „Kurier Bałtycki”:

„Wendówki” reprezentujące wartość samej tylko tektury, kursowały w Sejmie jako żywe przypomnienie klęski inflacji i deflacji i uprzytomniły niejednemu z posłów dobrodziejstwa stałości waluty, zrównoważonego budżetu i umiaru w korzystaniu z kredytu wewnętrznego.

Spółeczeństwo nie chce eksperymentów i nie chce polityki, która jest obcą polskiej duszy i polskiej organizacji, która chce przelnieść wzory z „ziemi włoskiej do polskiej”, a bardziej jeszcze — z ziemi niemieckiej. Inicjatorzy tej polityki nie będą mogli na tej drodze „złączyć się z narodem”.

Księża w Izbach

Według informacji „Czasu” w Sejmie i Senacie utworzono się porozumienie księży — parlamentarzystów:

„Do porozumienia przystąpiło 10 księży, przyczem 6 posłów i 4 senatorów. Są to mianowicie księża posłowie Grochowski, Hoffman, Lubelski, Pader, Sandecki i Szymanowski, oraz księża senatorowie Bliziński, Machaj, Nosalewski i Lelek. Przewodniczącym porozumienia został wybrany ks. Lubelski. Jak widać, porozumienie obejmuje parlamentarzystów księży zarówno z Ozonu, jak z poza Ozonu”.

Święta Prezydenta R.P.

Z Zakopanego donosi „IKC”:

„P. Prezydent Rzplitej spędzi święta Bożego Narodzenia na ziemi tatrzańskiej, która w dniu 27 listopada została zwrócona Polsce, t. j. w Jaworzynie. W Jaworzynie P. Prezydent zamieszka w zamczku myśliwskim dawnej rezydencji ks. Hohenlohego, która od r. 1938 stanowiła własność państwa czechosłowackiego”.

Gdański znawca

Agencja „Echo” donosi:

„W Gdańsku wygłosił w Zachodnio-Pruskiem Towarzystwie Historycznym radca dr. Szaucha z Malborka odczyt, w którym stwierdził, że Mikołaj Kopernik wbrew ustalonej prawdy historycznej jest z pochodzenia Niemcem i musi być przez wszystkich uznany za Niemca. Dr. Szaucha w swoim twierdzeniu posunął się jeszcze dalej i podzielił, że Mikołaj Kopernik szkolł

O.M.

Obrona...
... 1-szy S. Graf...
... budowę...
... 8.53.

Perów

... do
... 10
... 12
... 14
... 16
... 18
... 20
... 22
... 24
... 26
... 28
... 30
... 32
... 34
... 36
... 38
... 40
... 42
... 44
... 46
... 48
... 50
... 52
... 54
... 56
... 58
... 60
... 62
... 64
... 66
... 68
... 70
... 72
... 74
... 76
... 78
... 80
... 82
... 84
... 86
... 88
... 90
... 92
... 94
... 96
... 98
... 100

Berlin zarzuca sieci

Prowokacje niemieckie pod adresem Szwajcarów

Pisaliśmy w swoim czasie o prowokacjach, które miały miejsce na gruncie Szwajcarii w sprawie przejawów agitacji narodziwej - socjalistycznej. Agitacja ta, zważając w kantonach niemieckich - nie ustaje, mimo sprzeciwów szwajcarskiej opinii publicznej, która alarmowana jest zresztą bezustannie coraz to nowymi przejawami tej agitacji, mącącami przyszwajcarską i spójność równowagę obywateli pięknego kraju szwajcarskiego.

Przed kilku dniami ukazał się w "Thurtaler Anzeiger" - małym niemieckim szwajcarskim - artykulem, napisanym do niego list, doradzającym, aby wstrzymać się z projekcją, aż do czasu, kiedy w Bernie rezydować będzie niemiecki namiestnik!

List owego адвоката niemieckiego - który na tyle był nieostrożny, iż swe przewidywania czy nadzieje zawierzył papierowi - został oczywiście przedrukowany przez całą prasę szwajcarską. Można sobie łatwo wyobrazić, jak wielkie wywołało wrażenie! W Bernie doszło nawet w tym związku do masowych demonstracji antyniemieckich - w następstwie zaś cała oparła się o władze szwajcarskie.

Władze te przeprowadziły śledztwo w tej sprawie dokładnie i skrupulatnie. W ich rękach znalazł przedewszystkiem oryginalny list, tak iż autentyczność jego nie ulega już dzisiaj najmniejszej wątpliwości. Rzecz cała została w tym przedstawię posłowi niemieckiemu w Bernie dr. Kęcherowi i to w formie tak gwałtownej stanowczej, iż dr. Kęcher obiecał solennie interwenjować w tej sprawie u władz centralnych w Berlinie. Podobno ów berliński autor niefortunnego listu ma być ociągający do odpowiedzialności, podobno ma być nawet surowo ukarany!

Wzburzenie wywołane incydem, nie mogło być jednakże ograniczone do tegoż wydarzenia na gruncie niemieckim, w którym razem z akademickim. Liczba studentów Niemców na uniwersytetach i politechnikach szwajcarskich była mianowicie zawsze bardzo znaczna. W ostatnich czasach ten napływ studentów niemieckich ustał prawie jednak niemal zupełnie. Władze szkolne szwajcarskie zwróciły się wobec tego do władz niemieckich z zapytaniem o przyczynę tego zjawiska i z propozycją daleko idących ułatwień dla studentów niemieckich, którzyby chcieli studiować w Szwajcarii.

Władze niemieckie odniosły się do tej propozycji z całą zyczliwością - w jakiej jednak formie! Na murach uniwersytetu berlińskiego ukazało się mianowicie wezwanie do studentów niemieckich, zawierające gorące słowa zachęty do tworzenia specjalnych zespołów studentów udających się do Szwajcarii. Ze swej strony oświatlowe władze niemieckie żądają „tylko jednej rzeczy: do Szwajcarii udawać się mogą i powinni studenci „dobrze zasłużeni”, „wypróbowani” - w służbie dla idei narodowej - socjalistycznej, gotowi każdej chwili poświęcić dla tej idei swoją osobę...

Rzecz prosta, to dopiero otworzył oczy na właściwe zamiary tych nagle tak zycielwie dla Szwajcarii usposobionych ludzi. „National Zeitung” z Bazylei pisze, komunikując o tem ogłoszeniu władz niemieckich: „Dlaczego władze niemieckie są tak zycielwie usposobione dla Szwajcarii - nie wiemy. Wiemy natomiast, iż na uniwersytecie zarówno w Wiedniu, jak i w Pradze egzystowały także „studenckie zespoły”. Czytaliśmy również majowy numer niemieckiego instytutu dla ochrony niemieczki zagranicą (instytut ten egzystuje w Stuttgarcie) z artykułem o „strajku” przeciw przywódce bojowych „narodowych” młodzieży narodowo - socjalistycznej. Artykuł ten zawiera gorącą pochwałę młodzieży rdzennie niemieckiej, która przyczyniła się do podminowania b. państwa austriackiego. Artykuł ten pokazał wszystkim tajne związki łączące tę mło-

dziedz z dziełem przygotowania przewrotu austriackiego, dowiodł, iż jej obojętnością była służba we wszystkich konspiracyjnych związkach, zmierzających drogą gwałtu i przemocy do przewrotu...”

Wydarzenia powyższe nie minęły oczywiście bez echa w ośrodkach akademickich. W najróżniejszych uniwersytetach szwajcarskich odbyły się antyniemieckie manifestacje, protestujące przeciw tego rodzaju polityce niemieckiej. Najbardziej masowy charakter przybrały one w Zurychu. Poszczególni mówcy przemawiając podczas manifestacji w wielkiej auli tamtejszego uniwersytetu - podkreślili zgodnie, iż cała Szwajcarya jest pełną podziwu i przywiązania do wielkiej kultury niemieckiej, stoi jednak wytrwale na straży idealów ustrojowych, które od wieków reprezentuje, miłuje głęboko swoją wolność i niezależność i nie pozwoli niko-

mu ani na zamach na tę swoją niezależność ani na wtrącanie się w jej sprawy wewnętrzne.

Prasa niemiecka znajduje się obecnie w stanie zupełnie bezkrytycznego podniecenia, zatraca też powoli zdolność spokojnego rozumowania i bezstronnej oceny. W odpowiedzi na wszystkie te, pełne zresztą godności i spokoju manifestacje prasa niemiecka zaaranżowała wielką awanturę antyszwajcarską. „Völkischer Beobachter” wysunął w tej gwałtownej polemice ze Szwajcarią argument zawsze najefektowniejszy: sprawę neutralności Szwajcarii. Rozumowanie „Völkischer Beobachter” jest rozbrajające proste; jeżeli Szwajcarya będzie w dalszym ciągu „zwalczać” niemiecką, może oczekiwać się wreszcie tego, iż Niemcy przestaną - w tej czy innej formie - szanować

jej neutralność. Szwajcarya powinna pamiętać o tem, iż może to odbić się bardzo boleśnie na jej interesach.

Odpowiedź na ten argument jest łatwa i prasa szwajcarska nie o-mieszkala oczywiście jej udzielić. Neutralność jest dla Szwajcarii naczelnym kanonem jej polityki za graniczej - chodzi tylko o to, aby to była neutralność prawdziwa, a nie jej fikcja. Na oltarzu fikcji nie ma też Szwajcarya zamiaru poświęcać niczego, przedewszystkiem zaś w jej imię nie ma zamiaru wyrzekać się samoobrony i ochrony swych interesów państwowo - narodowych.

Oczywistość tego kontrargumentu jest uderzająca - czy jednak będzie ona zrozumiana w Berlinie, to już oczywiście inna i skomplikowana sprawa... (n.)

Dziesięcioro dzieci w więzieniu

Senat gdański w walce ze szkołą polską

(Telefoniem od własnego korespondenta)

Gdynia, 15 grudnia

Donosiliśmy wczoraj, że dwie osoby z pośród aresztowanych w Gdańsku Polaków w czasie „akcji szkolnej” władz narodo - socjalistycznych naskutek interwencji Generalnego Komisarza R. P. zostały zwolnione z więzienia. Są to nauczyciele szkoły powszechnej polskiej Macierzy Szkolnej w Wielkich Trąbkach Zygmunt Kurk oraz kierowniczką ochronki polskiej w Elganowie Marja Łaskawówna.

Ponadto aresztowana była mieszkanca wsi Elganowo, wdowa Agnieszka, z domu Balachowska, Szulc oraz 10-ro jej dzieci. Aresztowani zostali wywiezieni dwoma samochodami do Gdańska. Ciekawe jest to tego aresztowania.

W końcu października b. r. wskutek nieszczęśliwego wypadku zmarł robotnik kolejowy Polak, Augustyn Szulc, który pozostawił po sobie wdowę oraz 10-ro dzieci. Po śmierci męża Szulcowa otrzymała ze strony „Judendamtu” doradcę Niemca, Ewalda Buraua.

Doradca ten wraz z miejscową pielęgniarką, sołtysem i innymi osobami rozpoczął realizację powierzonego mu obowiązku od tego, że nakłaniał Szulcową by przedmawiała dzieci ze szkoły lub

ochronki polskiej do ochronki i szkoły niemieckiej. Urukowano stosowany zwykle w Gdańsku aparat nacisku i obietnic, korzystając z tragicznego materialnego położenia wdowy. W końcu udało się od Szulcowej wydobyć podpis na przedmawianie dzieci.

Nazajutrz Szulcowa zorientowała się, że wobec polskości dopuściła się zdrady, więc czempredziej podpisała swój cofnęła. W odpowiedzi na to policja gdańska aresztowała matkę oraz 10-ro jej dzieci. Policja gdańska aresztowała więc oprócz Szulcowej 18-letniego jej syna Leona, 17-letnie bliźnięta Jana i Franciszka, 12-letnią Gertrudę, 11-letnią Agnieszka, 9-letnią Helenę, 8-letnią Marję, 7-letniego Bernarda, 6-letniego Alfonsa oraz 4-letnią Monikę.

W kilka godzin po zaareztowaniu matki oraz nieletnich dzieci, władze policyjne aresztowały kierowniczkę ochronki p. Łaskawównę i nauczyciela z Wielkich Trąbek p. Kurka.

Na interwencję Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku prezydent Senatowi oświadczył, że nie mu nie wiadomo o tych aresztowaniach i musi dopiero sprawę zbadać. Przez 24 godziny od protestu władze gdańskie w sprawie tej zachowały milczenie.

Do tej chwili nie udzieliły jeszcze żadnej wiadomości odnośnie aresztowania Szulcowej i jej dzieci, natomiast Kurek i Łaskawówna zostali stawieni przed sądem dla spraw nagłych. Sędzia przekazał sprawę na drogę zwykłych dochodzeń uznając ją za zbyt błądą. Bo oto władze policyjne gdańskie oskarżyły aresztowanych nauczycieli Kurka i kierowniczkę ochronki Łaskawównę o zakłócenie spokoju publicznego, przyczem Łaskawównie rozszerzono akt oskarżenia o to, że usiłowała namówić otoczenie do usunięcia ochroniarki niemieckiej siłą.

Co do Szulcowej i jej dzieci władze gdańskie nie udzieliły dotychczas żadnego wyjaśnienia. (z.)

Akcja przeciwko szkolnictwu polskiemu w Gdańsku trwa, a na wet rozwija się coraz bardziej. Dnia 14 b. m. zarząd Macierzy Szkolnej w Gdańsku otrzymał od władz gdańskich zawiadomienie, że zamknęły one trzy szkoły do kształcącej Macierzy, a mian. w Wielkich Trąbkach, w Elganowie i Piekle.

Za zamieszczenie doniesień o terrorze szkolnym w Gdańsku skonfiskowano dn. 14 b. m. kilka dzienników polskich.

Gorące serca - zimne głowy

Krzyk włoski o Malcie i Tunisie

Żądania „rewindykacji” wysuwane przez Włochy pod adresem Francji o Tunisie, Korsyke i t. p., nie są nowością. Przed kilku zaledwie laty podjęto podobną akcję, choć się do tego jeszcze nie przyznawano - wobec Wielkiej Brytanji. Szło wówczas o Malte, którą usiłowano opanować drogą propagandy wśród maltańczyków - hasła i ideologii faszystów. Maltańczyków, mówiących aż trzema językami: maltańskim, - jako potocznym, włoskim - tradycyjnym, i angielskim, jako państwowym, usiłowano wciągnąć do organizacji zagranicznej faszystów. Władze angielskie jednak szybko te akcje zlikwidowały, wysiedlając cudzoziemców - agitatorów, likwidując jacyjkę faszystowską na Malcie.

Przez pewien czas prasa faszystowska - z węższego nakazu - brała za cel swoich wycieczek gubernatora Malty, pisała o niesprawiedliwości, próbowała galwanizować nierozpalony jeszcze dostatecznie ruch nacjonalistyczny włoski wśród pobożnych, ultrakatolickich maltańczyków i - uchliła. O Malcie ustyszeliśmy ponownie

dopiero w związku z gorącą sankcyjną. Wówczas to opinja dowiedziała się, że Mussolini pośpiesznie fortyfikuje wyspę Pantelleria, przygotowując tu bazę wypadową przeciw Malcie i - portowi wojennemu francuskiemu w Tunisie, Bizercie. We Włoszech wiadomo, że umocnienia, wykonane na Pantellerji pochłonęły setki milionów. Wyspa, położona w połowie drogi pomiędzy Sycylią i Malte, stała się podobno silną bazą operacyjną dla lotnictwa wojskowego. Niektórzy specjalliści włoscy, znający stan skarbu włoskiego i sytuację materialną podatków, nie ukrywali swego oburzenia na rozrzutność rządu, okazywaną przy fortyfikacji Pantellerji. Ci fachowcy notabene zagorzali faszysty, znali się tylko na swojej ścisłej specjalności, ale nie znali planów. Teraz okazuje się, że z Pantellerji można w ciągu godziny lotu osiągnąć port Bizertę, punkt oparcia Francji w Tunisie, doniosły dla obrony wybrzeża, skuteczny dla współdziałania z Malte - przeciw - trzeciemu. Anglicy, układając się z Mussolinim po likwidacji sankcyj,

postawili za warunek zaniechanie dalszego zbrojenia Pantellerji. Słowo to nie zostało wprowadzone w wykonanie oficjalnie w protokóle, ale tak właśnie rozumowano wzajemne zobowiązanie się stron do komunikowania sobie informacji o poczynionych umocnieniach na Morzu Śródziemnym. Ale jeszcze przed dojściem do - słownego - porozumienia z Włochami - Anglia zajęła się poważnie wzmocnieniem swoich pozycji na Malcie.

Gdy przekonano się o tem we Włoszech, a przytem ochoty nie starczyło na dalsze markowanie „dynamizmu” wobec Anglii - uchliło jakoś we Włoszech o Malcie.

Krzyk o „włoskim Tunisie” skończy się równie szybko, jak hałas o Malte, jeżeli w Rzymie dowiedzą się, że Bizerta jest przygotowana do akcji w równym stopniu, co Malta.

Pantellerja może się okazać skutecznym argumentem w dyskusji, jeżeli Francja dyskusję przyjmie. Jeżeli zaś jej nie przyjmie, to Rzym zadowoli się zapewne korzyściami realną w postaci obniżenia taryf przewozowych w kanale Su-

Brylantowy jubileusz

60-lecie święcen kapłańskich Papięza

W dn. 20 b. m. Papięz Pius XI rozpoczyna 60-ty rok Swojej działalności jako kapłan i duszopasterz Kościoła Chrystusowego.

W dniu 20 grudnia 1879 r. młody 22-letni alumn Kolegium Lombardzkiego w Rzymie, ks. Achilles Ratti, otrzymał w bazylice św. Jana na Lateranie z rąk kardynała La Valetta święcenia kapłańskie, a w dniu następnym odprawił pierwszą Mszę św. w kościele San Carlo al Corso w Rzymie, przed niewielkim ołtarzem w galerji absydy tego kościoła, ołtarzem słynnym jednak przez to, że tam znajdują się relikwie serca św. Karola, arcybiskupa Medjolanu.

Na pamiątkę złotego jubileuszu kapłaństwa Piusa XI świątynia San Carlo al Corso podniesioną została do godności bazyliki a ołtarz N. Sakramentu w tym kościele został z ofiar napływających z całego świata wspaniale odnowiony i odrestaurowany w kosztownym marmurze.

Rozpoczynający się w dniu 20 b. m. brylantowy jubileusz święcen kapłańskich Ojca św., jest wypadkiem jeszcze rzadszym niż jubileusz 50-lecia, dlatego też istnieje powszechnie żywe pragnienie uczczenia tej rocznicy specjalnymi uroczystościami, do których poważny impuls daje jęzuczne uczucie wdzięczności Bogu za szczęśliwie przez Ojca św. pokonaną chorobę.

W Rzymie jednak, jak dotychczas, nie widujemy się - poza drobną uwagą ze strony prezydenta włoskiej Akcji Katolickiej - o przygotowywaniu jakichkolwiek większych uroczystości.

Skandal w Nowym Jorku

Miljonowa defraudacja w fabryce

Aresztowano dn. 14 b. m. w Nowym Jorku dyrektora wielkiej fabryki środków leczniczych „Mc Kesson and Robinson” pod zarzutem popełnienia idących w miliony dolarów nadużyć.

W czasie rewizji magazynów fabryki stwierdzono również brak towarów wartości 4 i pół miliona dolarów.

Prasa amerykańska określa aferę tę jako jeden z największych skandali finansowych, które wydarzyły się dotychczas w Nowym Jorku.

Na dystans najbliższy Włochy zapewne uzyskają od Francji obniżenie taryf suezkich i zmianę statutu, dotyczącego kolonistów włoskich w Tunisie w tym duchu, że będą oni mogli zachować przynależność państwową włoską. Te postulatory Francja była jednak skłonna uwzględnić z chwilą, gdy mianowała ambasadorem w Rzymie p. Francois Poncet. Hałas „rewindykacyjny” potrzebny jest potę, aby dać jakiś nowy zastrzyk wiary. Nie każda demonstracja, nawet pod okiem rządu w „parlamentec” prowadzić musi do realnych wyników. Włosi mówią o sobie z dumą, że mają gorące serca i zimne głowy. Zastanowią się dobrze, nim pójdą na awanturę.

Emk.

Prawda o bogactwach świata

Surowce w 7 największych państwach

Kolonje, surowce, emigracja... Zwrócić uwagę na te nieliczne, wybrane państwa, które w obrębie swego kontynentu mają wszystkie: surowce, siłę roboczą, potężną produkcję, wielkie rynki zbytu, tereny emigracyjne dla nadmiaru ludności. I te państwa — Belgia, Francja, Wielka Brytania, Niemcy, Włochy, Japonia, Rosja, USA — to właśnie państwa, które nieprzekraczalnie od innych państw w Europie różnią się. W tym zakresie Wielka Brytania, Niemcy, Włochy, Japonia, Rosja, USA — to właśnie państwa, które nieprzekraczalnie od innych państw w Europie różnią się.

W końcu, gdziekolwiek, we Francji zwłaszcza, więcej znalazł zwolenników. A tymczasem... Na zlecenie rządu kanadyjskiego, ekonomista z Ottawy prof. Frank E. Lathe podjął się wzięczonego zadania oszacowania bogactw naturalnych ziemi. Chciał mianowicie dojść do prawdy tkwi w przeróżnych porównaniach, przeprowadzających się w tym czasie, przeliczając, czy innego ważnego surowca ziemskiego, czy nawet jak to niektórzy czarownicy twierdzą, zanik cywilizacji wskutek wyczerpania się podstawowych surowców.

W końcu, gdziekolwiek, we Francji zwłaszcza, więcej znalazł zwolenników. A tymczasem... Na zlecenie rządu kanadyjskiego, ekonomista z Ottawy prof. Frank E. Lathe podjął się wzięczonego zadania oszacowania bogactw naturalnych ziemi. Chciał mianowicie dojść do prawdy tkwi w przeróżnych porównaniach, przeprowadzających się w tym czasie, przeliczając, czy innego ważnego surowca ziemskiego, czy nawet jak to niektórzy czarownicy twierdzą, zanik cywilizacji wskutek wyczerpania się podstawowych surowców.

	Imperium Brytyjskie	U. S. A.	Rosja	Francja	Niemcy	Włochy	Japonia
Węgiel	8	1	1	1	1	1	1
Żelazo	1	1	1	1	1	1	1
Miedź	1	1	1	1	1	1	1
Ołów	1	1	1	1	1	1	1
Cynk	1	1	1	1	1	1	1
Nikiel	1	1	1	1	1	1	1
Cyna	1	1	1	1	1	1	1
Azbest	1	1	1	1	1	1	1
Nafta	1	1	1	1	1	1	1

Ziemia nasza zdolna jest już dziś wyżywić trzy razy tyle ludzi, ile obecnie żyje na naszym globie. Dzieląc się trudności w tej dziedzinie wypływają ze złego podziału bogactw naturalnych. Tak samo kwestje ubrania, materiałów budowlanych, gospodarki energetycznej, nawet ludzka potrzeba pewnego luksusu — wszystko to z łatwością może być wszystkim zapewnione.

Zapasy żelaza w Europie starczą jeszcze na 160 lat, w Ameryce na 320. Pokłady węgla, nawet przy obecnym silnym tempie ich eksploatacji, wystarczą na lat 5 tysięcy. Także i inne podstawowe surowce mamy w wystarczających na długie wieki ilościach. Dotyczy to jednak całej kuli ziemskiej, a nie pojedynczych krajów, czy kontynentów. (Tak np. 73 proc. węgla ziemskiego koncentrować się ma według prof. Lathe, w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie).

Gdy bowiem brać pod uwagę pojedyncze kraje, braki surowców pod stawowych w poszczególnych państwach już dziś są wielkie. Uwidocz-

Jak z tej tabeli widać, krezusami świata są: Anglia, Stany Zjednoczone i Rosja. Do najbiedniejszych krajów należą: Włochy i Japonia. Uwzględniwszy przytem trzeba jedno jeszcze zastrzeżenie. Mianowicie, dane te dotyczą bogactw już odkrytych, wzgl. przez te państwa posiadanych, a przecież Rosja nie jest jeszcze całkowicie zbadana, Japonia „uzupełnia” na gwałt swe braki kosztem Chin, a Włochy obiecują sobie wiele po Abisynji. Wracamy więc do tego, od czegośmy zaczęli. Świat jest bogaty, starczy dla wszystkich. Nie wszyscy jednak przy podziale dóbr ziemi, jej bogactw naturalnych sprawiedliwie zostali obdzieleni. Ponadto zestawienie to znakomicie ilustruje problem dynamiki państw niezaspokojonych, wskazuje, że z pomiędzy trzech partnerów trójki Berlin—Rzym—Tokio, najgłośniejsze Niemcy niekoniecznie są najbiedniejszymi, choć wszyscy trzej ubodzy są totalniakami, bo totalizm tam zwyciężył, gdzie jest źle, by żłodziło zło pogłębić.

Oaza liberalizmu — pod rządami dyktatora

Bilans rządów Salazara w Portugalii

W Tow. Ekonomistów i Statystyków polskich niezwykle ciekawy odczyt o 10-leciu rządów Salazara w Portugalii wygłosił p. Bohdan Łączkowski.

Portugalia — przez długie lata kraj nieładu politycznego i złej gospodarki — przeżyła od dziesięciu lat t. j. od czasu objęcia rządów przez prof. Salazara swój renesans.

Salazar dochodzi do władzy w momencie, gdy wprowadzony przez rewolucję 1926 r. regime autorytatywny grozi załamaniem się.

Elapy prac Salazara przedstawił prelegent następująco:

Uporządkowanie budżetu. Budżet został po wielu latach deficytu zrównoważony. Równowaga osiągnięta została z jednej strony przez zredukowanie wydatków personalnych, możliwie dzięki reformie administracji; z drugiej strony cała strona przychodowa budżetu została zmieniona w wyniku reformy podatkowej. W Portugalii podatki są głównym źródłem dochodów Skarbu Państwa — niema tam bowiem monopolu ani przedsiębiorstw państwowych. Od dziesięciu lat budżet Portugalii wykazuje stale nadwyżki.

W okresie kryzysowym Salazar nie daje się dać celom polityki koniunkturalnej odwieść od zasadniczej linii wytyczonej w polityce gospodarczej. U-

trzymuje właściwą hierarchię celów, po mimo licznych ciosów, które w tym okresie spadają na gospodarstwo narodowe Portugalii.

W latach pokrzyżowanych Salazar wprowadził zasadnicze ustawy, zmieniające ustroj polityczny i cały klimat gospodarki Portugalii: Konstytucję i Statut Pracy. Powstał specyficzny system portugalski — daleki od faszyzmu czy hitleryzmu — korporatywizm.

Korporatywizm portugalski zawiera znacznie mniej pierwiastków socjalizmu w swych założeniach niż system niemiecki czy włoski: system portugalski to dyktatura polityczna, korporatywizm społeczny i liberalizm gospodarczy. Państwo ustala tylko ogólne linie rozwojowe gospodarstwa, a nie ingeruje w poszczególne wypadki. W Portugalii realizowany jest najskoncewmentniej neo-liberalizm gospodarczy. Konsekwencją jest znaczny przyrrost kapitałów zagranicznych, zniesienie całkowite kontroli dewiz (przy utrzymaniu kursu escuda i przy stałym deficytowym bilansie handlowym) oraz szybki rozwój przemysłu.

Wzory polityki gospodarczej Portugalii nie są przenoszalne — zakończył swój odczyt p. Łączkowski, o powodzeniu tak poprowadzonej jej linii decyduje indywidualność Salazara.

Obniżka opłat

na przejazd przez Suez

Jak doniosły ostatnie depeze, Towarzystwo Kanału Sueskiego obniżyło opłaty za przejazd statków przez kanał. Jest to rezultat silnego nacisku, a nawet gwałtownych ataków kierowanych przez Włochy pod adresem Towarzystwa w ciągu lat ostatnich.

Dywidenda Towarzystwa w 1937 roku osiągnęła 328 proc., a w ciągu ostatnich 10 lat tylko w 1932 r. wynosiła 204 proc., lecz w innych latach była zawsze znacznie wyższa.

Dogodność Kanału dla żegluga pozwala w zasadzie Towarzystwu ustanawiać wysokie opłaty i utrzymywać swą nieustępliwą pozycję wobec wszelkich ataków, jedyna bo-

wiem droga, mogąca wyrwać presję na Towarzystwo — a mianowicie podróż dookoła Afryki przez Kap, okazuje się nieco droższą dla statków udających się np. na Daleki Wschód. Statek 7,500 do 8,000 ton, rozwijający szybkość 10 węzłów, płynąc naokoło Kap miałby zwiększone koszty o 1.275 £., a płynąc przez Kanał o 1.230 £., licząc tylko same koszty podróży, a trzeba jeszcze wziąć pod uwagę, że podróż przez Kap trwa o 16 dni dłużej. Kalkulacja zatem przemawia za korzystaniem z Kanału. Natomiast sporo statków na szlaku australijskim dotychczas omijało Kanał Sueski, gdyż bardziej się opłacała droga przez Kap.

Gięda pieniężna

WALUTY I DEWIZY

Na wczorajszym zebraniu giędy walutowo - dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była niejedolita, przy obrotach zwiększonych. Notowano: Amsterdam 287,10, Bruksela 90, Kopenhaga 110,40, Helsingfors 10,90, Londyn 24,73, Nowy Jork 5,28,75, Nowy Jork-kabel 5,29, Oslo 124,20, Paryż 13,93, Praga 18,13, Sztokholm 127,35, Medjolan 27,94, Montreal 5,24, Zurych 119,40. Bank Polski płać za dolary amerykańskie 5,25,50, kanadyjskie 5,20, floreny hol. 286,10, franki fr. 13,87, szwajcarskie 118,90, funty ang. 24,64, guldeny gdańskie 99,75, belgi belg. 88,75, korony czeskie odcinki do 100 koron 10,40, duńskie 109,85, norweskie 123,55, szwedzkie 126,70, liry włoskie do 100 lirów 18,30, marki fińskie 10,70 niemieckie srebne 88.

PAPIERY PROCENTOWE

Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach 4 i pół proc. wewnętrzna. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. 83,50, serja 92, I em. 82,50, serja 90, 4 proc. dolar. 42,75, 4 i pół proc. wewnętrzna 64,38, drobne 65,25, 4 proc. konsolid. 65,75 — 65,50, 5 proc. konsolid. 68, odcinki po 100 zł. 67,50, 5 proc. Warszawa z r. 1933 — 71,50 — 71,25 — 72,25, 5 proc. Warszawa z r. 1936 — 71,50 — 72, 5 proc. Łódź z r. 1933 — 63 — 63,25, 5 proc.

Łódź z r. 1938 — 61,50, 4 i pół proc. ziemskie 62,75 — 62,25 — 62,50, 4 proc. ziemskie 53, 5 proc. Częstochowa z r. 1933 — 62,75, 5 proc. Piotrkowa z r. 1933 — 60, 5 proc. Lublina z r. 1933 — 61.

AKCJE

Na rynku akcyjnym tendencja była bardzo mocna dla akcji bankowych, obroty większe Bankiem Polskim. Notowano: Bank Polski 134, Bank Handlowy 55,50, Bank Zachodni 43, Węgiel 33,75 — 33,50, Lilpopy 90,50 — 91, Norblin 96, Starachowice 43,50.

POZAGIĘDOWE

KURSY WIECZORNE

inwestycyjna I em. 83,5. Inwestycyjna II em. 82,50. Dolarówka 42,75. Konsolidacyjna 65,50. Wewnętrzna 64,38.

Gięda zbożowa

Na wczorajszym zebraniu giędy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wyniósł 4.543 t., w tem żyta 1.662 tony. Notowano za 100 Rlg. paryte wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: pszenica jednolita 20,75 — 21,25, zbierana 20,25 — 20,75, czerwona szklista 22,50 — 23, żyto I st. 14,25 — 14,50, jęczmień brow. 17,75 — 18,25, jęczmień I stand. 17 — 17,25, II stand. 16,75 — 17, III st. 16,50 — 16,75, owies I st. 15,75 — 16,25, II st. 14,75 — 15,25, gryka 18 — 18,50, mąka pszenna w zależności od gatunku 19,50 — 42,50, pastewna 16 — 17, żytnia wyciągowa 26,75 — 27,25, gat. I 24,75 — 25,25, razowa — 19,75 — 20,25, śrutowa 13,50 — 14, ziemiakczarna „superior” 31 — 32, otręby pszenne grube 11,25 — 11,75, pszenne średnie i miakkie 10,25 — 10,75, żytnie 9,75 — 10,25, jęczmień 9 — 9,50, groch polny z workiem 23,50 — 25,50, groch Victoria 30 — 33,50, groch zielony 27 — 28, wyka jara 19,50 — 20,50, peluszkę 21,50 — 23,50, hubin niebieski 10 — 10,50, seradela targowa 22 — 24, seradela o czystości 95 proc. 29 — 30, rzepak ozimy 44,50 — 45, rzepak jary 41,50 — 42,50, rzepak ozimy 42 — 43, rzepak jary 41 — 41,50, siemię lniane 48 — 49, ma kniebieski 78 — 80, gorczyca 45 — 48, konieczna surowa czerwona bez grubej kanki o czystości 97 proc. 310 — 330, rajgras angielski 80 — 85, makuchy lina 21 — 21,50, rzepakowe 13,25 — 13,75, ziemniaki jadalne 4 — 4,50, słoma żytnia prasowana 4,25 — 4,75, słoma żytnia w snopkach 4,75 — 5,25, słoma prasowana gat. I 7,25 — 7,75, gat. II 6 — 6,50.

Wzrost rezerw kruszcowo-dewizowych w Banku Polskim

W pierwszej dekadzie grudnia za pas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,6 milj. zł. do 442,3 milj. zł.; stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 4,0 milj. zł. do 16,1 milj. złotych. Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 32,1 milj. zł. do 943,3 milj. zł., przyczem portfel wekslowy obniżył się o 25,1 milj. złotych do 813,1 milj. zł.; portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 4,5 milj. do 56,2 milj. zł.; stan pożyczek zabezpieczonych zastawami zmniejszył się o 11,5 milj. do 74,0 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych

i bilonu wzrósł o 0,8 milj. do 33,2 milj. zł.

Pozycja „inne aktywa” powiększyła się o 17,6 milj. zł. do 218,0 milj. zł., pozycja zaś „inne pasywa” uległa spadkowi o 0,2 milj. do 185,6 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania Banku wzrosły o 25,4 milj. do 220,8 milj. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian obniżył się o 25,3 milj. złotych do 1,347,5 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 30,12 proc. Stopa dyskontowa 4 i pół proc., stopa od pożyczek zastawowych — 5 i pół proc.

Clearing—podstawą rozrachunku polsko-sowieckiego

W związku z wyjazdem do Moskwy naczelnika wydziału Min. Przemysłu i Handlu dr. Lychowskiego — utrzymują w kołach informacyjnych, że mające być zawarte polsko-sowieckie porozumienie gospodarcze oparte będzie na systemie clearingowym. Dr. Lychowski zabawi w Moskwie kilka dni i przeprowadzi rozmowy z przedstawicielami Komisjaratu Handlu Zagranicznego.

Z wstępnych rozmów wynika, że przyszłe porozumienie będzie oparte na znacznym zwiększonym wywozie z Polski do Sowieców artykułów przemysłu hutniczego, w zamian za co Polska importowałaby większe ilości sowieckich fosforytów i rudy żelazne oraz manganowe. Ujemny w tym roku bilans handlowy Polski w obrotach z Sowiecami ustąpi na przyszłość miejsca wyrównaniu wartości wzajemnego obrotu.

Wczasy robotnicze kosztem miliona zł. staraniem Związku Przemysłu Włókienniczego

Sprawa racjonalnej organizacji t. zw. wczasów robotniczych, umożliwienia pracownikom przemysłowemu dobrego i taniego wypoczynku urlopowego, weszła nareszcie na zupełnie realne tory.

Pomysłów do rozwiązania tego palącego zagadnienia społecznego było wiele — wykonanie ich jednak rozbiłoby się dotąd zawsze o brak odpowiedniej podstawy finansowej.

Dziś taka podstawa już istnieje. A że istnieje — to już zastawia Łódź, zasługa wielkiego przemysłu włókienniczego, zrzeszonego w Związku.

Jeszcze w czerwcu r. b. na specjalnie uroczystym walnym zgromadzeniu, odbytem w obecności wojewody łódzkiego p. Józewskiego, Związek Przemysłu Włókienniczego u-

chwalił i zalecił swemu zarządowi przeprowadzenie ścisłych studiów i pczynienia odpowiednich przygotowań do jaknajskorobszego rozwiązania kwestii wczasów robotniczych.

Całość akcji jest już całkowicie opracowana.

Koncepcja polega na tem, aby jak największą ilość robotników umożliwić wyjazdy wypoczynkowe podczas urlopow.

Szczegóły tej nawskroś obywatelskiej akcji są następujące:

Już z początkiem roku zarządy wszystkich zrzeszonych fabryk włókienniczych będą przyjmowały zgłoszenia robotników, pragnących skorzystać z wyjazdu urlopowego. Na ten cel każdemu ze zgłoszonych będzie się przy wypłać tygodniowej potrąceń drobna, za ledwie kilkudziesięciu groszową zaliczkę.

Te potrącenia minimalne nie utworyją oczywiście kwoty, jaką robotnik będzie potrzebował na pokrycie kosztów swego wyjazdu i pobytu w górach, nad morzem, czy na wsi. Do pokrycia zabraknie przypuszczalnie 20 do 30 zł. na każdego i tę kwotę wyłoży zarządy fabryk, z tem, że ściągną ją następnie w ratach tygodniowych po jednej złotówce.

Zwzawywysy, że całość tej pięknej akcji obejmowałaby olbrzymią, wieloletnią rzeszę robotników — ogólna suma, którą będzie musiał na ten cel wyłożyć przemysł włókienniczy, wyniesie mniej więcej miljon złotych.

Znaczną tę kwotę wyłoży przemysł włókienniczy dobrowolnie, rozwiązując tem posunięciem zagadnienie, którego doniosłość nie ulega chyba żadnej wątpliwości.

Shyny polskie do Brazylii

Huty śląskie wykonują obecnie dla kolei brazylijskiej 3 tys. ton szyn, wartości ok. 1 milj. zł.

Nowy inspektor ceł

Kierownik wydziału inspekcji dewizowej Polskiego Instytutu Rozrachunkowego opuszcza z dniem 1 stycznia dotychczasowe stanowisko i przechodzi do Ministerstwa Skarbu na stanowisko inspektora w departamencie ceł.

Losowanie bonów inwestycyjnych

Zarząd Długów Państwa komunikuje, że w dniu 15 grudnia 1938 r. wylosowane zostały do umorzenia bonony Funduszu Inwestycyjnego o łącznej wartości 6686 11345 12827 6297 26519 29074 37103

owal
czym
Zamości
rumaczą
rycie bra
wzadnym
jednym
urzędzie
zności la
skiego na
nem praw
y
adom
Kielce
odcina
chni wy
wa
konser-
Lucku,
gu, oraz
w Kor
y!
reszcie
nowych
Przed
ostat-
ycka ze
Piet-
ieży na
a anga-
y i ma-
nie, po-
kontrola
ze
prze-
w zam-
szafy.
dpowie-
lajac w
zuzulade
poczem
la. Gal
aj nie
szufła
ży do-
przycz-
radzio-
ni gro-

TABELA LOTERII

z dnia 15 grudnia 1938 r.

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana z 5.000 padła na nr. 135475

Zł. 75.000 na nr. 51872
Zł. 10.000 na nr. 42251
Zł. 5.000 na nr. 78577
Zł. 2.000 na nr. 13177
Zł. 1.000 na nr. 13177
Zł. 500 na nr. 10772
Zł. 200 na nr. 10772

Zł. 250 na nr. 7111
Zł. 100 na nr. 7111
Zł. 50 na nr. 7111

Wygrane po zł 25

1631 2015 606 3353 706 37 4195 634 758
6009 569 7425 975 8344 82 490 624 9538
13012 32 14256 806 15702 17028 816 900
18207 429 48 87 685 774 97 19819 987
2132 822 22007 434 807 21568 92 507
23663 419 26342 989 27356 29045 211 307
30165 542 32010 177 850 33153 29 63
35097 143 404 531 36298 731 808 94 930
37670

III ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Zł. 275 691 730 1046 94 99 919 2685 899
Zł. 130 965 14082 733 881 1571 86 261
Zł. 63 931 95 567 16992 17020 18044 19046 304
Zł. 32 822 406 8 892 24031 666 756 979 25585

Wygrane po zł 125

10584 921 11167 204 685 759 966 12340
Zł. 13300 965 14082 733 881 1571 86 261
Zł. 63 931 95 567 16992 17020 18044 19046 304
Zł. 32 822 406 8 892 24031 666 756 979 25585

Wygrane po zł 62.50

954 70 1452 85 673 794 812 64 904 38
Zł. 235 231 581 88 958 3542 734 4231 511 698
Zł. 5231 370 587 518 617 956 6210 91 961 7619
Zł. 60 817 587 798 819 38 946 9064 953 721
Zł. 10073 79 544 698 11023 96 289 12339 410
Zł. 730 921 13172 316 508 998 14145 238 580
Zł. 81 770 801 920 15195 419 870 76 16214 779
Zł. 17035 209 70 451 528 42 760 18202 316 669
Zł. 749 92 43201

80192 963 81025 195 82299 83281 635
939 84675 721 920 85403 91 692 86319 745
87276 88292 456 542 896 89790 905
90276 97 410 19 91959 92067 196 325 546
93751 948 94040 123 93 473 988 748 95032
707 96136 906 97602 25 803 98572 613 98
898 931 99091 204 24
100109 715 101592 102297 392 544 740
103402 519 603 742 46 904 104324 437 931
106362 103129 903 28 644 45 800 975 106016
311 464 834 80 107104 430 98 671 934
108251 56 310 519 675 99 921 109138 435
885

110161 553 625 741 11113 8512 978 112062
250 648 65 761 977 113828
114207 44 70 115123 560 832 116037
169 544 975 117462 793 18022 182 243
657 86 900 119015 205 509
120048 383 121193 441 500 610 807 122922
123143 538 79 702 124161 377 125009 493
616 715 43 840 126327 820 127027 607
128188 295 682 710 129008 172 234 432
721 877
130073 159 580 131128 296 594 705
132262 608 837 133030 54 123 213 342 627
134011 41 45 892 135044 319 483 521 696
851 136026 676 137153 278 387 579 871
138074 104 441 55 94 716 989 139017 566
818
140019 225 28 141308 40 902 830 953
141407 395 614 967 143113 228 789 96
144407 396 145991 146104 724 911 147442
148519 759 702 148618 70 819 149374 928 88
606
150071 15156 349 81 430 931
152101 348 524 641 700 153135 234 500 154059
153 52 692 155179 409 728 156244 668 157462
549 158438 50 92 812 159103 242

IV ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana z 2000 na nr. 8686
Zł. 75000 na nr. 26453
Zł. 25000 na nr. 70552 116214 137498
Zł. 20000 na nr. 94112 11818 102419
Zł. 10000 na nr. 94032 39252 68003 95673
Zł. 5000 na nr. 29012 39252 68003 95673
124311 13492 20377
Zł. 2000 na nr. 9108 13961 32235 54623 75222
Zł. 1000 na nr. 12803 12658 13703 152507
Zł. 500 na nr. 13492 13492 103614 103614 115010
110035 125444 155098
Zł. 300 na nr. 4566 5234 6128 21321 24738
Zł. 200 na nr. 34283 39282 46099 52289 6471 66994 74698
Zł. 100 na nr. 68107 92825 99991 100453 103600
127725 135402 136610 138665 139292 139383 143208
157121
Zł. 250 na nr. 2451 3895 8668 9363 9921
14665 16078 16282 16484 22600 22600 23752 24444
24474 2742 27550 28427 33370 33963 34058 36334
37278 37654 39949 40185 40402 40663 45493 45824
46299 46449 47398 48287 48572 48784 49749 53141
55076 56498 57897 59851 61821 62145 62528 65645
7126 7213 7910 7950 8099 8491 8678 92735
9340 93191 99580 100148 100999 101879 10715
10221 105334 106223 109232 11975 11835 124064
29003 130 878 14045 142 587 15080 119 35
31186 366 2180 465 282 3256 4554 986
743 442 36803 37031 144 377 817 39258
344 47 862 821
40623 41480 900 42888 43140 252 63
442 46608 45008 502 788 46442 47811 8083
530 50 120 18005 18203 2001 301 535
50031 311 78 838 51346 8960 65 53194
328 96 407 555 54481 801 55399 418 727
56223 938 57179 518 631 721 861 57 88267
640 59324 50 71 953 746 984
60226 353 593 61089 239 396 638 708

Wygrane po zł 125

538 780 2541 918 3497 599 906 4068 187
4 436 44 68 918 5035 836 975 6236 361
7761 8163 9060
102214 11004 439 862 904 12356 13454
16713 318 448 682 889 17051 61 995 972
18123 977 19349 567 844 65
20266 987 21021 290 425 630 24254
26333 952 261 27064 92 28101 235 422
29003 130 878 14045 142 587 15080 119 35
31186 366 2180 465 282 3256 4554 986
743 442 36803 37031 144 377 817 39258
344 47 862 821
40623 41480 900 42888 43140 252 63
442 46608 45008 502 788 46442 47811 8083
530 50 120 18005 18203 2001 301 535
50031 311 78 838 51346 8960 65 53194
328 96 407 555 54481 801 55399 418 727
56223 938 57179 518 631 721 861 57 88267
640 59324 50 71 953 746 984
60226 353 593 61089 239 396 638 708

Wygrane po zł 62.50

72 427 1067 775 95 2366 467 569 3254
115 143495 97 613 954 145400 146202 91
526 820 147396 583 663 148442 98 870
149312
150115 816 151407 561 818 979 152196
153036 107 330 472 159563 125 159604 438
590 762 157176 434 158190 373 484

25212 26 802 14 26106 255 70 76 364 79
47 824 862 27486 751 808 98 963 28518
411 204 29094 411 19 20 514 673 947
31247 97 355 633 22 78 99 686 794 957
32462 33000 36 63 76 806 34007 50 328
670 721 851 947 93 69 35511 62 616 36 960
36639 37148 507 697 726 900 38144 475
739 61 900 39203 54 59 324 62
40105 29 282 426 778 948 41336 474 535
781 445 685 990 90 45344 85 555 94 770
66447 995 818 47255 473 703 926 48727 806
511 49379 406 506 29 70 775 937
50530 89 658 904 51061 516 762 956
52559 654 86 901 53016 81 165 632 767 946
82479 983 55028 264 319 426 84 598 643
733 966 56242 464 699 57019 22 978 58508
22 890 96 99300 905 837 57
60117 430 70 935 77 61070 126 595 660
815 956 62 62259 387 95 699 776 852 932
92566 809 933 64171 358 973 65183 253
399 804 640 725 76 66555 668 913 67052 92
365 99 486 68144 888 69051 468 602 770
813
70073 565 85 888 71042 375 529 676 891
947 122208 349 7 819 206 74331 816 935
75386 93 76441 704 78207 37 960 79249 328
769 948
80134 328 32 421 71 551 743 994 81259
752 61 82098 303 13 429 708 977 84188 366
107773 87 102825 311 497 524 643 1039569
82448 48 655 88 600
90937 91037 41 270 477 92102 61 469
572 735 892 93775 809 94992 95037 82
93250 59 574 70 97350 422 575 98267 761
120441 667 76 760 822 131351 413 539 929
125441 728 133306 468 591 641 868 134013
1772 135659 883 136580 675 988 137419 30
520 25 703 138243 619 20 819 139 740
103 308 791 141107 854 142037 85
100 687 745 922 143168 260 744 144167
1024 148398 436 149930 456 329 455 373
150004 238 377 66 82 967 151010 83
135 42 487 617 18 780 85 152178 404 837
153368 324 154201 486 538 535 58 155114
516 156221 525 32 782 923 93 157117 18
296 990 158232 378 423 925 51 159745 859

V ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana z 2000 na nr. 8686
Zł. 75000 na nr. 26453
Zł. 25000 na nr. 70552 116214 137498
Zł. 20000 na nr. 94112 11818 102419
Zł. 10000 na nr. 94032 39252 68003 95673
Zł. 5000 na nr. 29012 39252 68003 95673
124311 13492 20377
Zł. 2000 na nr. 9108 13961 32235 54623 75222
Zł. 1000 na nr. 12803 12658 13703 152507
Zł. 500 na nr. 13492 13492 103614 103614 115010
110035 125444 155098
Zł. 300 na nr. 4566 5234 6128 21321 24738
Zł. 200 na nr. 34283 39282 46099 52289 6471 66994 74698
Zł. 100 na nr. 68107 92825 99991 100453 103600
127725 135402 136610 138665 139292 139383 143208
157121
Zł. 250 na nr. 2451 3895 8668 9363 9921
14665 16078 16282 16484 22600 22600 23752 24444
24474 2742 27550 28427 33370 33963 34058 36334
37278 37654 39949 40185 40402 40663 45493 45824
46299 46449 47398 48287 48572 48784 49749 53141
55076 56498 57897 59851 61821 62145 62528 65645
7126 7213 7910 7950 8099 8491 8678 92735
9340 93191 99580 100148 100999 101879 10715
10221 105334 106223 109232 11975 11835 124064
29003 130 878 14045 142 587 15080 119 35
31186 366 2180 465 282 3256 4554 986
743 442 36803 37031 144 377 817 39258
344 47 862 821
40623 41480 900 42888 43140 252 63
442 46608 45008 502 788 46442 47811 8083
530 50 120 18005 18203 2001 301 535
50031 311 78 838 51346 8960 65 53194
328 96 407 555 54481 801 55399 418 727
56223 938 57179 518 631 721 861 57 88267
640 59324 50 71 953 746 984
60226 353 593 61089 239 396 638 708

Wygrane po zł 125

538 780 2541 918 3497 599 906 4068 187
4 436 44 68 918 5035 836 975 6236 361
7761 8163 9060
102214 11004 439 862 904 12356 13454
16713 318 448 682 889 17051 61 995 972
18123 977 19349 567 844 65
20266 987 21021 290 425 630 24254
26333 952 261 27064 92 28101 235 422
29003 130 878 14045 142 587 15080 119 35
31186 366 2180 465 282 3256 4554 986
743 442 36803 37031 144 377 817 39258
344 47 862 821
40623 41480 900 42888 43140 252 63
442 46608 45008 502 788 46442 47811 8083
530 50 120 18005 18203 2001 301 535
50031 311 78 838 51346 8960 65 53194
328 96 407 555 54481 801 55399 418 727
56223 938 57179 518 631 721 861 57 88267
640 59324 50 71 953 746 984
60226 353 593 61089 239 396 638 708

Wygrane po zł 62.50

72 427 1067 775 95 2366 467 569 3254
115 143495 97 613 954 145400 146202 91
526 820 147396 583 663 148442 98 870
149312
150115 816 151407 561 818 979 152196
153036 107 330 472 159563 125 159604 438
590 762 157176 434 158190 373 484

63005 64564 816 63225 371 536 933 66083
825 803 62757 88587 53 65062
70243 323 592 71191 495 520 976 72056
277 470 663 77 900 73040 652 919 74756
78280 437 76283 608 76866 789 97 819 931
61 78753 79247 669
80395 81536 88582 82583 756 812 963 83067
389 84012 854 85674 717 886 86303 567
746 87301 88388 89226 375
90926 91101 82 88 390
93005 802 94267 429 96 96533 98173 908
73 90970 797
100573 802 101251 249 102058 449 628
103758 104636 959 107186 770 108146 686
109084 588
110025 111077 696 974 112727 113030
111324 565 115623 980 116437 117296
350 517 748 946 118248 805 965 119250
67 598 717 951
120649 728 878 909 121552 745 122211
303 816 69 123122 530 710 124769 125126
319 966 126199 225 351 127010 270 477
831 128147 68 841 129171 323 519
130464 643 131595 660 796 132636 996
133449 650 134211 532 135429 136088 428
55 631 801 137097 212 497 947 79 138297
593 553
140029 102 213 360 451 768 445 141007 723
142398 143438 71 144110 116 672 755 834 70
912 145167 755 801 146311 147421 23 834
149084 204 38 696
150053 152 90 251 478 151270 838 940
152016 118 96 427 923 153096 712 872
155370 621 725 921 156486 97 530 735 62
157075 227 955 836 158150 531 159045 285
356 528 44

Wygrane po zł 62.50

196 411 62 86 557 10587 744 2383 43
565 80 684 749 3030 312 527 813 921 32
90 4145 50 205 308 490 670 707 538 79 87
5361 81 619 23 766 869 996 98 6488 505
776 972 7004 259 774 870 908 8833 947
906 45 68 134 200 438 72 843 729 956
10009 54 178 451 688 11390 310 26 867
12027 259 312 437 40 552 758 827 13171
255 450 859 951 14182 214 15855 16548
735 96 880 17146 399 786 877 90 18020
249 644 608 768 821 19204 633 993
20022 362 69 780 843 21307 8 95 664
744 879 938 22479 81 573 838 72 23078
82 343 530 756 832 927 24054 303 692
26121 249 56 97 548 869 2726 75 523 605
763 810 67 78 28374 412 572 828 29061 294
371 649 737
30432 31136 238 471 618 65 980 32013
466 87 523 903 33053 125 464 34325 73
431 76 740 882 86 53594 517 679 36022
901 670 600 754 993 68053 168 784 942
990 38350 572 953 39593 742
40097 231 70 86 566 783 804 41221
42079 118 353 81 43418 566 44131 45087
134 224 50 342 46012 186 639 750 47176
806 202 50 86 469 519 637 57 827 39 974
48073 150 625 4264 44

Nowy Naczelnik II Urzędu Skarbowego w Piotrkowie

Naczelnikiem II Urzędu Skarbowego w Piotrkowie mianowany został dotychczasowy radca II Wydziału Izby Skarbowej w Łodzi p. Ludwik Salak.

Nowomianowany naczelnik należy do wybitnych znawców prawa skarbowego i wieloletnia praca w resortach podległych ministerstwa skarbu jest najlepszą rękojmią, że naczelnik Salak potrafi stanowisko kierownika urzędu połączyć ze sprawami obywatelskimi nie na drodze szablonej biurokracji.

P. nac. Ludwik Salak pomimo nawału pracy zawodowej poświęca się pracy społecznej. Jest on oficerem rezerwy i posiada wyższe studia.

Na nowym stanowisku życzymy mu dalszej owocnej pracy dla dobra Państwa i obywateli.

W osobie nac. Salaka Piotrków zyskał wielce zasłużonego patriotę i działacza społeczno-gospodarczego, który wiele zdziałać może i będzie.

Komunikat

Zrzeszenie Inteligencji Ludowej i Przyjaciół Wsi — Koło w Piotrkowie, celem przysporzenia funduszy na stypendia dla kształcącej się młodzieży wiejskiej, urządza dnia 17 b.m. w sobotę o godzinie 7.30 w sali Kasyna Urzędniczego przy ul. Słowackiego 26 **Zebranie towarzyskie — Brydz, poprzedzone „Częścią koncertową”** z udziałem sił artystycznych miejscowych, na które uprzejmie zaprasza wszystkich Przyjaciół Wsi, ludzi dobrej woli, brydżystów i zwolenników muzyki.

Popierajcie P. C. K.

Ameryka

PHILIPS Super 6-39

odbiera z łatwością egzotyczne programy zamorskich stacji, odtwarzając je czysto i wiernie. Dogodne raty. Demonstracja w firmie

IRENEUSZ LUFT
Piotrków, Słowackiego 1, telef. 14-95.

Redaktor i Wydawca: TOMASZ PLUTA.

Czytajcie najpopularniejsze wydawnictwo „Dziennik Narodowy”

Urzędnik skarb. Krelowski skazany na 6 lat więzienia za zabójstwo

Sąd Okr. pod przewodnictwem wiceprezesa Michalewskiego rozpatrywał sprawę funkcjonariusza Urzędu Skarbowego w Piotrkowie Kazimierza Witolda Krelowskiego, oskarżonego o zabójstwo 15 letniego Stanisława Janowskiego.

Szczegóły tej zbrodni są następujące: Dnia 2 czerwca br. wpłynęło do Posterunku Policji P. w Rozprze pismo Krelowskiego, który był również właścicielem działki leśnej w Łochyńsku gm. Rozprza, podając, że na jego działce, jak i w powierzoną mu opiekę ogrodzie dworskim stałe grasują złodzieje i zawiadomił policję, że do zbrodni będzie strzelał i za skutki nie ręczy.

Dnia 18 września br. na terenie ogrodu dworskiego przybyli: St. Janowski, Józef i Bronisław Wozignoje, chłopcy w wieku od 12 — 16 lat. Jednak, zauważwszy Krelowskiego, zawrócili w kierunku wsi. W pewnej chwili Janowski i Wozignoje powrócili, zamierzając skrócić sobie drogę przez ogród dworski. Chłopcy znów natknęli się na Krelowskiego, który na ich widok zmierzzył z krótkiego karabinku. Wozignoje rzucili się do ucieczki, Janowski zaś, po krótkim wahanii się, poszedł w ślady swoich kolegów. Krelowski strzelił do niego,

trafiając w plecy.

Chłopiec z jękiem padł na ziemię, zalewając się krwią a sprawca zbrodni spokojnie się oddalił. Koledzy zaalarmowali starzych, którzy, przybiegłszy na miejsce, zastali Janowskiego w kałuży krwi, bez życia.

Na rozprawie Krelowski nie przyznał się do zabójstwa, twierdząc, że strzelał do... kury i najprawdopodobniej jedna z kul trafiła chłopca, o czym dowiedział się podczas dochodzenia policyjnego.

Przewód sądowy dostarczył jednak niezbitych dowodów winy oskarżonego. Między innymi Stanisława Osieńka zeznała, że przed kilku miesiącami Krelowski strzelał do niej bez uprzedzenia gdy zbierała gałązki.

Po zamknięciu przewodu sądowego i przemówieniach prokuratora Namysłowskiego i obrońcy pod sądowego adw. Walosińskiego, Sąd

skazał Krelowskiego na 6 lat więzienia

W sprawie zmiany w kierownictwie Cmentarzy Katolickich w Piotrkowie

W związku ze zmianą w kronice „Dziennika Narodowego” z dn. 11 grudnia rb. Nr. 289 o zmianie na stanowisku kierownika Cmentarzy rz.-kat. w Piotrkowie, Zarząd Cmentarzami rz.-kat. komunikuje, że nie o tem nie wie. Zarząd

Gruźlica płuc jest nieubłagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płeć, wieku i stanu, kosmi miliony ludzi. — Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu uporczywego, męzącego kaszlu, grypy i t. p. stosuj p. p. lekarze — „BALSAM TRIKOLAN” Gaseckiego, który ułatwia wydzielenie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Sprzedają apteki.

Prawdziwi przyjaciele „Dziennika Narodowego” to ci, którzy nie zapominają o wpłacie prenumeraty

DZIENNIK RADIOWY

O Polskich audycjach we Włoszech

We Włoszech ukazana się ostatnio na półkach księgarskiej ciekawa książka E. Rocci pt. „Panorama dell'arte radiofonica” („Przegląd sztuki radiowej”). Rocci omawia w swej książce nie teoretyczne zasady sztuki radiowej (choć i tego nie brak), ale dzieła tej sztuki i ich cechy. Omawia więc twórczość radiową w różnych krajach: Ameryce, Anglii, Niemczech, Francji, Włoszech w Polsce i t. d. Pewnym brakiem jest tutaj nieomówienie wszystkich, a przynajmniej najważniejszych krajów, całego świata. Brak przede wszystkim Japonii i Chin a dalej Azji i Południowej Ameryki.

Polskę poświęcił Rocci niewiele miejsca: mówi o sygnałach radiowych i nie zapomina wtedy o polskim sygnale, opartym na melodii poloneza Chopina. Melodia ta — pisze Rocci — sugestywnie narzuca radiosłuchaczowi Warszawę, miejsce urodzenia Chopina. Tutaj mamy tylko wzmiankę, więcej za to mówi o Polskim Radio Rocci, kiedy omawia to, co sam nazywa „radiowym teatrem dramatycznym.”

Oto co pisze Rocci. „Polska późno dała się słyszeć na falach eteru i odrazu postanowiła współzawodniczyć z pierwszymi radiofoniami w dziedzinie teatru radiowego. Przeszedłszy w krótkim czasie fazę tematów sensacyjnych Polskie Radio zwraca się ku tematom biograficznym, udratyzowanym, opierając je często na życiu Chopina, którym dobrze pamięta ojczyzna jego Warszawa. Kilka razy, jak np. w „Lecie w Nohant” Jarostawa Iwaszkiewicza, wielki muzyk prezentuje się słuchaczowi tylko przez swe sonaty i przez wzruszenie, które wywołuje w tych, którzy słuchają jego muzyki.

Inne sztuki radiowe polskie przepojone są duchem klasyznie słowiańskim. J szcze inne, i to są najlepsze, współzawodniczą z teatrem francuskim, jeśli idzie o subtelność nastrojów.

Najlepiej dobrana para kochanków w „Dwóch oknach na piątym piętrze” Ireny Dehnel będzie musiała rozstać się, ponieważ oboje, kochając się a nie widząc, wierzyli, że własnym wdziękiem będą mogli wzajemnie pocieszać się w smutku, spowodowanym przez ich rzekomą brzydotę fizyczną. Ujawnianie kłamstwa o brzydotcie niszczy ich uczucia.

„Dzwój „problemowy” sztuk radiowych w Polsce łączy się z ich coraz to redukowaną długością czasu trwania, który przeciętnie osiąga 45 minut.

Często, jako przejścia z jednej sceny do drugiej, stosuje się fragmenty muzyczne.

Tyle Rocci. My ze swojej strony możemy dodać, że rozwój gatunków audycyj radiowych i radłowego teatru dra-

Społeczny Komitet Radiofonizacji kraju

Ostatnio na terenie naszego Rozwoju Łódzkiej powstał nowy oddział Społecznego Komitetu Radiofonizacji kraju w Radomsku. Aktes do Komitetu zgłosiło 14 organizacji społecznych, deklarując gotowość do współdziałania w akcji radiofonizacji kraju. Na czele zarządu stał dyrektor miejscowej Szkoły Rolniczej p. Turkowski.

Poza akcją wśród robotników na terenie Radomska — nowo powstały Komitet Radiofonizacji kraju prowadzić będzie propagandę wśród mieszkańców wsi, celem udostępnienia radia dla wszystkich. W najbliższym czasie zorganizowany będzie kurs przysposobienia radiowego przez Związek Młodej Wiosny. Kurs ten co roku kończą będą również absolwenci Szkoły Rolniczej.

SKLEP SPOZYWCZY dobrze prosperujący, do sprzedania w Piotrkowie. Wiadomość w Administracji „Dziennika Narodowego”.

Sprzedam z powodu wyjazdu zaraz

dobrze zaprowadzony interes (skład z manufaktura) w śródmieściu — o pierwszym szorzednej klienteli. Wiadomość w redakcji „Dziennika Narodowego”

Redakcja i Administracja ul. Słowackiego 28 parter wejście od frontu

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą milimetrową jednoszpaltową 60 groszy; w tekście 60 groszy. Ogłoszenia drobne 20 groszy za wyraz. Prenumerata za „DZIENNIK NARODOWY” wraz z dostawą do domu lub przesyłką pocztową wynosi 3 złote miesięcznie.

matycznego w Polsce bynajmniej nie skończył. W dziedzinie tej podobnie jak w dziedzinie innych zresztą dopiero czasy ostatnie znaczących zmian, czynając, jako czasy prawdziwego rozwoju. To też pozwalają spodziewać się, że dorobek jak w tej dziedzinie wnosimy do twórczości światowej, będzie może już nie długo znacząco większy niż dotąd.

Szkoda, że włoski autor porwał tylko znikomym materiałem z polskiej literatury słuchowiskowej. Polscy słuchowiskowcy pamiętają niewątpliwie o treści pod względem treści jak i wyobraźni artystycznej.

Bakalie, cukierki i wszelkiego rodzaju słodycze w najlepszym gatunku do nabycia w sklepach F. TENSZERTA ulica Piłsudskiego 58 i ulica Sieradzka 2.

Drukarnia Krajowa, Piotrków Tryb., ul. Sienkiewicza 14.